

DOLENJSKI TRG

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA OBLASTI NOVO MESTO

LASTNIK IN IZDAJATELJ: Okrajni odbor SZDL Novo mesto — Izhaja vsak četrtek — Posamezna številka 10 din — LETNA NAROČNINA 460 din, polletna 240 din, četrtletna 120 din; plačljiva je vnaprej. Za inozemstvo 900 din oziroma 3 amer. dolarje — TEK. RACUN pri Mestni hranilnici — Komunalni banki v Novem mestu št. 606-70/3-24

Stev. 28 (434)

LETO IX.

NOVO MESTO, 17. JULIA 1958

UREJUJE uredniški svet — Odgovorni urednik Tone Gočnik — NASLOV UREDNIŠTVA IN UPRAVE: Novo mesto, Cesta komandanta Staneta 30 — Poštni predal Novo mesto 33 — TELEFON uredništva in uprave št. 127 — Nenaročenih rokopisov ne vračamo — TISKA Caspisno podjetje -Slovenski poročevalec- v Ljubljani

8. SKUPNE SEJE OBEH ZBOROV OKRAJNEGA LJUDSKEGA ODBORA NOVO MESTO

Volitve novega OLO: 8. avgusta

O zadnji skupni seji obeh zborov OLO Novo mesto, ki je bila 12. julija 1958 v Novem mestu in so se je udeležili tudi odborniki bivšega OLO Trbovlje iz 4 priključenih občin, razen predstavnikov nekaterih svetov OLO in vodilnega upravnega kadra OLO pa tudi ljudski poslanec Niko Šilih, je treba reči, da je bila značilna po hitrem poteku, rešitvi sorazmerno velikega števila zadev in precejšnjem zanimanju odbornikov.

O priključitvi dela bivšega okraja Trbovlje k okraju Novo mesto je odbornikom najprej poročal Franc Pirkovič, predsednik OLO, ki je med ostalim dejal, da so tekoči posli med okrajema in občinami v redu prevzeti, s čimer je prvi del administrativne priključitve občin Brežice, Videm-Krško, Sevnica in Senovo v redu končan. Drugi del prevzema, ki obstaja predvsem v nadaljevanju proračuna bivšega OLO Trbovlje, se teče in se bo nadaljeval vse do konca letošnjega leta, ko bo posebna proračunska komisija zaključila tudi materialno poslovanje bivšega okraja. Arhivsko gradivo je bilo prav tako v celoti prevzeto; v njem je tudi arhiv bivšega okraja Krško.

V imenu odborniških komisij je nato predlagal odbornik Vilko Vidčnik, da naj bi imel novi okrajni zbor 60 odbornikov, okrajni zbor proizvajalcev pa 50 odbornikov. Novi OLO Novo mesto bi po-

temtakem štel 110 članov, katere pa bo treba v smislu zakonov po izvršeni priključitvi 4 novih občin na novo izvoliti. Odborniki so predlog potrдили, kakor tudi sklep, da bodo 8. avgusta zasedali vsi občinski ljudski odbori, ki bodo na ta dan izvolili nove odbornike okrajnega ljudskega odbora.

Na predlog odborniških komisij je OLO nato potrdil predlog položajnih plač uslužbencev upravnih organov OLO Novo mesto, pri čemer sta tovariša Maks Vale in Niko Šilih kritizirala premalo jasne kriterije pri določanju položajnih plač nekaterih vrst uslužbencev. Predlog je bil nato sprejet s popravkom.

Določena je bila kategorizacija občin glede položajnih plač in potrđitev položajnih plač Okrajnega zavoda za soc. zavarovanje v Novem mestu. Člani OLO so prav tako sprejeli odlok o oprostih časopisnih podjetjih plačevanja

proračunskega prispevka; ko pristil bo predvsem »Dolenjskemu listu« in podružnicama Ljudske pravice in Slov. poročevalca v Novem mestu. Na novo so bili nato določeni stroški obrtnikom, članom komisij in svetov OLO, dnevnica v okraju Novo mesto pa je bila izravnana z zveznim predpisom o dnevnica (1300, 1200 in 1000 din).

Nekaj več razpravljanja je bilo okrog prenosa pristojnosti glede upravljanja TSS v Videm-Krškem, Posavskega muzeja in višje gimnazije v Brežicah ter Splošne bolnišnice (Brežice) in Doma onemoglih na Impolci (občina Sevnica). Odborniki so se zedinili v misli, da bo treba s proračuni v prih. letu prečisti proračunske ustanove vprašanja prosvetnih ustanov rešiti tako, da ne bo zastoj. Bolnišnica in Dom onemoglih pa morata kot zavoda s sam. finansiranjem dosledno izter-

jati dolžne prispevke od pristojnih občin, nikakor pa ne samo od ObLO Brežice ali ObLO Sevnica.

Sprejeto je bilo tudi dopolnilno poročilo glede ustanovitve Ekonomske srednje šole v Novem mestu, ki bo začela s poukom to jesen. Dopolnilna šola otrok padlih borcev bo prenesena v Crnomelj.

OLO je dal nato jamstvo za posojilo Kmetijskemu posvetstvu Sentjerne za gradnjo skladišča za sadje in Zadrugi mlečarni v Novem mestu za nakup novega tovornega avtomobila. Poročevalec je bil Ludvik Golob.

Odborniki so izvolili tudi nove člane okrajnih svetov in komisij ter proračunske komisije, ki bo imela 16. julija v Trbovljah prvo sejo. Imenovan je bil tudi upravni odbor Počtniškega doma v Fazanu pri Portorožu in nov upravni odbor Higijenskega zavoda v Novem mestu. Odborniki so rešili tudi več prošelj in pritožb, ki jih je predložil za komisijo OLO Franc Jarc.

O okrajni komunalni banki člani OLO tokrat niso razpravljali, ker zadeva še ni bila pripravljena do seje.

Zdaj je žito že skoraj povsod požeto in spravljeno. Letina je bila na Dolenjskem — razen ponekod v spodnjem toku Krke — bogata in nadvse lepa. Kmetje so s pridelkom zadovoljni in če obradi še sadje in trtje tako, kot zdaj zares lepo obeta, bodo kašče in kleti v jeseni polne kot niso bile že vseh zadnjih deset let...

V miru in blagostanju nam roče polja, delajo tovarne in delavnice. Pred 17 leti v tem času pa je bilo drugače. Fašistični okupatorji so planili na našo deželo kot umazani jastrebi in jo razkosali kakor razuzenega vola. Napovedali so nam iztrebljenje, toda zasakulo se je čisto drugače. 22. julija 1941 je počila prva partizanska puška tudi v Sloveniji in obrnila kolo zgodovine enkrat za vselej v pravo smer. Iz naroda ponizanih hlapecev smo pod vodstvom Komunistične partije in OF v revoluciji za ceno velikih žrtv dosoreli v gospodarje in upravljalce naše dečele in skupno z jugoslovanskimi narodnostnimi del svobodne, neodvisne socialistične Jugoslavije. Ob Dnevu vstaje slovenskega ljudstva pozdravljamo vse borce in aktiviste NOB, spominu žrtv za svobodo pa velja tudi tokrat naše globoko spoštovanje in ljubezen.

ASFALTIRANJE IN BETONIRANJE

Sporočamo veselo novice: gradbena podjetja in mladinske delovne brigade so začele asphaltirati in betonirati avtomobilsko cesto Ljubljana—Zagreb. Od Ivančne gorice nazvaldo delajo asfalterji, betonsko prevleko nove magistrale pa polagajo blizu Brežic in v neposredni bližini Domaslovca. Z betonskimi in asfalterjskimi deli zdaj ne bodo več nehal, dokler ne bo v pozni jeseni nova cesta gotova.

Predstavljamo Videm-Krško

Obrnili smo se na tovariša Staneta Nunčiča, predsednika občinskega ljudskega odbora Videm-Krško, s prošnjo za odgovore na nekaj vprašanj, ki nas in naše bralce ob zdražitvi 4 občin spodnjega Posavja z novomeškim okrajem najbolj zanimajo.

Tovariš predsednik, bralcev Dolenjskega lista bi radi predstavili občino VIDEM-KRŠKO in jih seznanili z njenimi dosedanjimi uspehi, povojno rastjo in z načrti, ki jih imate. Prosimo te, da bi naštel najzanimajše uspehe v napredu Videm-Krškega po osvoboditvi do danes.

Gospodarski uspeh občine je tudi kovinska zadruga, ki se je iz majhnega privatnega podjetja razvila že v večji industrijski obrat s 170 delavci, z moderno halo in s strojno opremo. Ustanovljeni so bili še drugi obrati, kot tiskarna, ki se lepo razvija, Elektro Videm-Krško, gradbeno podjetje SAVA, kar vse daje občini močan industrijski pomen s precej visokim narodnim dohodkom.

vanj, nabavljena 2 nova kino-projektorja itd.

Mnogo je bilo narejenega tudi pri elektrifikaciji podeželja. Samo v zadnjih 3 letih je bilo zgrajenih 9 transformatorjev in 22 km daljnovodov visoke napetosti. S tem smo ustvarili pogoje, da bo lahko vsaka hiša v občini dobila že

Tako sem nazival nekaj najzanimajših uspehov socialistične izgradnje in komunalnega sistema v občini.

Delež industrije v vaši občini je z obstojem tovarne roto papirja nedvomno zelo velik; kako pa je s kmetijstvom v občini, z njegovo proizvodnjo in z načrti kmetijskih združenj?

Navzlic močnemu razvoju industrije in obrti kmetijstvo še ni naredilo vidnega koraka naprej. V občini imamo dva socialistična kmetijska obrata: zadrugo posestvo »Matija Gubec« in kmetijski obrat SKZ Videm (levi breg). Prvi razvija plantažno sadjarstvo in je posestvo doseglo že lepe uspehe. Drugo je vinogradniško posestvo z dobro osnovo. Obe poseviti imata lepe načrte in sta zaroček socialistične preobrazbe kmetijstva v občini. (Nadaljevanje na 3. strani)

Stane Nunčič, predsednik ObLO Videm-Krško: »Dosegli smo enotno gledanje in skupno reševanje najvažnejših vprašanj v občini.«

letos in prih. leto električno luč, s čimer bo elektrifikacija občine zaključena.

Lani je bila ustanovljena tehnična srednja šola v Krškem s strojnimi in elektro oddelkom. Kmalu bo začela obratovati javna pralnica in krpalnica.

Konec avgusta: mnogobojni slovenski tabornikov na Strugi ob Krki

Od 24. do 30. avgusta bo na Strugi ob Krki veliko tekmovanje slovenskih tabornikov. Prve tri dni se bodo pomerili medvedki in čebelice, najmlajši člani taborniške organizacije, nato pa bodo tridnevna tekmovalna najboljših signalstov, postavljalcev sotorov in tekačev orientacijskega kroša. Organizacijske priprave je prevzel Dolenjski taborniški svet v Novem mestu.

ZABELEŽENO

Zidovi rastejo

Marsikdo z obupanimi obrazi hodil po hišah, trka in prosi za stanovanje, marsikateri delavec z obupom gleda na prenapolnjeni prostor v delavnici, diha slab zrak in nima pri delu dovolj svetlobe. Toda kljub temu gradimo, premalo sicer, gradimo pa vedarje. V Novem mestu rastejo stanovanja, upravna poslopja in delavnice.

Stanovanja nas najbolj zanimajo. V gradnji je 108 stanovanj: 24-stanovjski blok na Znančevih njivah, 42 stanovanj JLA na Zagrebški cesti, 7-stanovjsko stavbo gradi SGP Pionir, 3 stanovanja Okrajni zavod za socialno zavarovanje v novem upravnem posloju, 18 stanovanj Motomontaža (3 sestorčke) v bližini tovarne na Grmu. Razen tega je v gradnji 14 enostanovjskih hišic, ki jih gradijo privatni-

ki. Od tega jih je 5 v gradnji, še 4 lani, ostale pa od letos. Privatniki gradijo na Smehelski cesti, na Ločenski cesti in na Kodeljevem hribu.

Razen omenjenega gradi Motomontaža industrijsko halo v Zabji vasi. Zavod za socialno zavarovanje upravnemu posloju, hotel Metropoli dviga stavbo za 1 nadstropje, v gradnji je nova benčinska črpalka pri osnovni šoli. Podjetje pralnica in čistilnica gradi novo poslopje nad Seidlovim mlinom (v vrhni etaži so predvidena tudi stanovanja). Na sodišču pa popravljajo in preurejujejo prostore.

Lepa in pestra živahnost. Zvedeli pa smo še, da pripravlja ObLO že za to jesen gradnjo še enega večjega stanovanjskega bloka nad Kandiho.

Trdinove nagrade za 1958

Letošnji nagradenci: PD »Josip Jurčič«, Janez Gartner in Božo Račič

V ponedeljek dopoldne je bila v prostorih Dolenjskega muzeja v Novem mestu slavnostna podelitev letošnjih Trdinovih nagrad. Ob navzočnosti predstavnikov kulturnih in javnih ustanov, kulturno-prosvetnih delavcev in OK LMS je slavje začel Vladimir Berce, predsednik okrajnega sveta Svobod in prosvetnih društev. Dejal je med drugim, da podeljuje okrajni svet letošnje Trdinove nagrade ljudem, ki so z vztrajnostjo in plodnim delom mnogo storili za kulturno rast dolenjske dečele. Nagrado za ljudskoprosvetno delo je svet letos dodelil Prosvetnemu društvu JOSIP JURČIČ v Trebnjem in tovarišu Janezu Gartnerju, predsedniku občinskega sveta Svobod in prosv. društev v Trebnjem, medtem ko je nagrada za pedagoško delo namenil tov. Božu Račiču, upokojenemu ravnatelju drž. zavoda za žensko domačo obrt v Ljubljani. Predsednik Berce je nato podrobno utemeljil za sluge, vsestransko poštovanost in prizadevnost PD JOSIP JURČIČ v Trebnjem, ki sodi med najdelavnejša prosvetna društva na Dolenjskem. Podrobno je razložil društveno delovanje, njegove sekcije

in uspehe, dosežene v zadnjem letu, ki so plod kolektivnega dela, razumevanja in discipliniranosti članov društva. Prav tako je opisal izredno poštovanost nagradjenca Boža Račiča in Janeza Gartnerja ter njihovo dosedanje pedagoško oz. splošno ljudskoprosvetno delo. Zlasti je poudaril kvaliteto režisersko in vzgojno delo J. Gartnerja v Trebnjem in široko področje ljudskoprosvetnega udejstvovanja B. Račiča, ki se je uveljavil v zadnjih 4 desetletjih kot pisec, predavatelj, častnik, risar, režiser in raziskovalec ter zbiralec belokranjske etnografije.

razdelil diplome in nagrade; za PD JOSIP JURČIČ jo je prevzel predsednik društva Zvonimir Skalar. V imenu nagradencev se je za priznanje toplo zahvalil tovariš Božo Račič.

Ob tej priložnosti je tov. Berce razdelil tudi »Odlikovanja Svobod«, s katerimi je nekateri zaslužni ljudskoprosvetne javne delavce v našem okraju odlikoval republiški svet Svobod in prosvetnih društev. Odlikovanje Svobod II. stopnje je izročil Lojzetu Kastelicu, medtem ko so odlikovanja III. stopnje dobili Tone Markelj, Bogo Komelj in Jule Kobe.

»Belokranjski Bled« — tako pravijo zares idiličnim prostorom ob Kolpi pod Zelenjem in Božakovim pri Metliki. Da, zares: poletje, mladost, sonce, šotori ob Kolpi in veliko, veliko sreče v mladih srebrih, ki na 2 taborih pod 50 šotori uživajo zaslužene počitnice in si nabirajo moč za novo delo v jeseni. Tako velikega tabora na Dolenjskem po osvoboditvi še ni bilo, na tudi prej nikoli. Taborniki iz Novega mesta, Crnomlja, Straže in Sentjerne imajo na taboru obilo zabav, pa tudi učijo se različnih spretnosti in koristnih znanj. Prejšnji teden so jih obiskali tudi tovariši Jože Borštnar, Stefan Simončič, Franc Pirkovič, Viktor Zupančič, Janez Zuntič in številni stariši iz Novega mesta, Crnomlja in Straže. Taborniki lepo pozdravljajo domače in prijatelje!

Mladina iz drugih držav na avto cesti

V tork in sredo so prišle na avtocesto Ljubljana-Zagreb prve skupine inozemskih mladincev in mladink, ki bodo pomagale pri graditvi ceste.

V REME ZA CAS OD 18. DO 27. JULIJA

Okrog 19. julija manjše krajevne nevihte predvsem v severni Sloveniji, a okrog 26. julija močne krajevne nevihte z nalivi in močno ohlajitvijo. V splošnem lepo poletno vreme.

Zanimivo in pestro področje

S posvetovanja komisij za družbeno upravljanje pri občinskih odborih Socialistične zveze delovnega ljudstva

Komisija za družbeno upravljanje pri okrajnem odboru SZDL Novo mesto, je 9. julija razpravljala o stanju družbenega in delavskega upravljanja v okraju ter pripravila načrt dela za leto. Na seji so bili razen članov komisije prisotni tudi predsedniki komisij za družbeno upravljanje pri občinskih odborih SZDL.

Družbeno in delavsko upravljanje je bilo do zdaj večinoma manj prepuščeno samo sebi, razen redkih kampanjskih posegov družbenih organizacij ob volitvah občinskih organov. Obstajale so komisije na občinskih, pri občinskih odborih SZDL in v sindikatu, ki pa niso delale v povezavi.

Razvoj zahteva združitve vseh sil pri tem pomembnem delu. Zato bo prevzela skrb za družbeno in delavsko upravljanje v okraju SZDL v tesnem sodelovanju s sindikatom in komuno. Občinski odbori SZDL bodo v treh mesecih temeljito razčlenili delo organov družbenega upravljanja in dali stvarne predloge za bodoči razvoj, gradivo pa dostavili tudi komisiji pri okrajnem odboru Socialistične zveze.

Družbeno upravljanje bodo v bodoče načrtno usmerjali občinski odbori SZDL, ki bodo pripravili načrte dela za leto 1958 in jih nato uresničevali. Naloga, ki jo je SZDL prevzela, ni majhna, saj je pri nas mnogo organov delavskega in družbenega upravljanja; razni sveti in komisije pri občinih, zbori proizvajalcev, potrošniški sveti, zbori volivcev, hišni sveti, šolski sveti, stanovanjski sveti, združni sveti ter delavski sveti in njihovi upravni odbori.

Važno je vprašanje vzgoje ljudi v organih delavskega upravljanja. Komisija je pripravila načrt za tečaj po občinah, ki se bodo kmalu pričeli. Naloga so velike, vendar je celoten načrt komisije temeljito pripravljen in posega zelo globoko v bistvo najvažnejših vprašanj samoupravljanja.

Zgledna tovariška pomoč

Tovariš ing. Raško Vujnovič, namestnik komandanta GS MDB, je dal uresničiti »MLADOSTI« izjavo, v kateri je posebno pohvalil izredno uspešno strokovno pomoč, ki so jo v zadnjih 3 mesecih prostovoljno nudili brigadam strokovnjaki iz podjetja »Tunelegradnja«, dijaki Srednje tehnične šole iz Ljubljane in študenti gradbenih fakultet. Njihova zasluga je, da so dosegli dosežena dela brigad visoko kvaliteto.

Tovarna na Vidmu: letos 28.000 papirja!

Na pobudo izvršnega sveta je delavski svet tovarne roto papirja »Djuro Salaj« na Vidmu sklenil, da bo povečal proizvodnjo časopisnega papirja od sedanjih 26.000 ton na 28.000 ton. S tem bodo kriti v celoti vse naše potrebe po rotacijskem papirju.

Takele so šli nad koloradarja v Dragatušu. Upravnik KZ, tovaris Banovec, kontrolira škropljenje. (Foto Jože Škof)

Naš obisk

V spomin na 13. julij 1944, ko je prva motorizirana enota NOV stopila v akcijo pri Zuzemberku na Dolenjskem, praznujemo šoferji in mehaniki 13. julij kot svoj praznik. Tudi Jože Kolenc je šofer; že 10 let upravlja krmilo avtomobila. Zdjaj vozi za brigade, dela pa pri GPZ Novo mesto.

»Naše združenje je pripravilo številna prireditve. Brigade kljub temu, da je nedelja, ne morejo ostati brez hrane. 13. julij smo praznovali s tovariši samo v mislih. Združenje šoferjev in mehanikov je precej močna organizacija, vendar se bo morala »Kako živite?«

»Imam velike težave zaradi stanovanja. Družina stanuje v Trebnjem, jaz pa se v Novem mestu s dvema sestanovalecema stikam v eni sobici. Posebno odkar vozim za avto cesto, je še težje. Plača je sicer primerena, vendar mislim, da je naše delo v teh pogojih nemogoče preplačati. Ob petih zjutraj pričnem, končamo pa obitajno kasno zvečer. Večkrat vozimo tudi ponoči, ker je premalo vozil in šoferjev. Od marca dalje, kar vozim za avto cesto, sem prevozil že 13.000 km. Vozim za sabo že 124.000 kilometrov. Prevezel sem ga od šoferja Grila, ki je zaslužil z njim zlato značko tovarne TAM Maribor. Do danes moter še ni bil v generalnem popravilu!«

»Kaj mislite o šoferskem poklicu?«
»Je zelo odgovoren in tudi nevaren, posebno zdaj, ko promet narašča. To občutimo posebno mi, ki vozimo za avto cesto. Vešah predsedim tudi 18 ur za krmilo. Zadnje dni marja, ko sem vozil čeznje za brigade iz Sempetra pri Gorici, sem bil 36 ur za krmilo in sem samo 1 uro malo počival.«
»V nedeljo je bil dan šoferjev. Kako ste ga praznovali?«

še mnogo truditi za strokovni dvig šoferjev in utrjevati ter razvijati zavestno delovno disciplino voznikov. Nesreče so pri nas pogoste in tudi šoferji marsikatero zakrivajo.
»Delo, ki ga opravljamo za avto cesto je zelo naporno, vendar sem pripravljen, da bomo vsi vzdržali!«
»Motor je zaropotal in tovariš Kolenc je s kamionom polnim zelenjave izgubil za ovinkom. Njemu in vsem šoferjem v okraju: SREČNE VOZNEJ!

NA ZIVINSKEM SEJMIŠČU

Na sejmu v Novem mestu 14. julija so pripeljali 469 prašičkov, starih od 5 do 10 tednov, in 21 prašičev, starih od 3 do 7 mesecev. Skupaj torej 510 prejav. Prodali so 399 prašičev, Cene pulskom so se gibale od 3.000 do 5.000 dinarjev, prašičem, starih od 3 do 7 mesecev, pa od 5.000 do 20.000 dinarjev.

● IN SIRITE ● DOLENJSKI LIST!

Šolstvo in drugi problemi

na seji novomeškega občinskega ljudskega odbora

Dnevni red skupne seje obeh zborov volivcev obč. LO Novo mesto 10. julija je bil obširen. Seja je trajala več kot štiri ure. Najprej so odborniki poslušali izbrano poročilo sveta za šolstvo o stanju v šolstvu na območju občine. V zvezi s poročilom in z razpravo ter s priporočili sveta za šolstvo je občinski ljudski odbor sprejel več sklepov, ki zadevajo šolstvo v občini. Med drugim je sprejel sklep o ukinitvi nižjih gimnazij v Mirni peč, Stopičah in Smarjeti ter o ukinitvi gimnazije v Novem mestu. Hkrati je sprejel odlok o ustanovitvi dveh osemletnih in štiriinletne gimnazije v Novem mestu ter o ustanovitvi osemletnih v Mirni peč, Smarjeti in Stopičah. Vsi sklepi so v zvezi z reformo šolstva.

Jože Škrbina iz Vinca je leta dne prodal Globevniku 9 prašičkov. Trdi, da je »pos« dvignil v krajevni pisarni Smarjeta, vendar ga v seznamu ni. Izgovarja se, da »ne ve zakaj ga ni v seznamu!«

Franc Zalokar iz Vinca je prodal Globevniku 12 prašičkov. Zanimivo je, da je Zalokar teden dni, preden je prašičke prodal Globevniku, dvignil v krajevni pisarni Smarjeta »pos« za 8 prašičev, te odpejal v Novo mesto, nato pa s istim »posom« prodal Globevniku še 12 prašičkov? Na vprašanje, odkod 12 prašičkov, če je predložil »pos« le za 7, odgovarja Zalokar »da mu ni znano!«

Jože Škrbina iz Vinca je leta dne prodal Globevniku 9 prašičkov. Trdi, da je »pos« dvignil v krajevni pisarni Smarjeta, vendar ga v seznamu ni. Izgovarja se, da »ne ve zakaj ga ni v seznamu!«

Jože Zalokar iz Vinca je kupil na sejmu v Brežicah 10 prašičkov. Za 8 prašičkov je dvignil nato »pos« v krajevni pisarni Smarjeta in jih istega dne prodal v Novem mestu. Z istim »posom« je prodal Globevniku 27. marca 10 prašičkov on »ne ve, kako je do tega prišlo!«

Komisija za razpis službenih mest pri Zadrudni hranilnici in posojilnici v Novem mestu

RAZPISUJE

5 službenih mest bančnih uslužbencev in pripravnikov v Novem mestu. Pogoj za sprejem je dokončana ekonomska srednja šola odt. dokončana srednja šola z zaključnim izpitom. Osnovna in položajna plača po Zakonu o javnih uslužbenih.

Nastop službe takoj ali po dogovoru. Prošnje vložite na Zadrudno hranilnico in posojilnico Novo mesto.

V slučaju nezadostnega števila prosilcev z gornjo šolsko izobrazbo, bodo sprejeti v službo pripravniki za pomožnega bančnega uslužbenca, za kar je potrebna dovršena nižja srednja šola.

Pomemben je odlok o skupnem zatiranju rastlinskih boleznih, škodljivcev in plevelov. To odgovorno nalogo bodo po v bodoče organizirali in izvajali kmetijske zadruge vsaka na svojem območju ob sodelovanju lastnikov odnosno najemnikov zemljišč. Za krešitev predpisov po tem odloku so zagrožene kazni.

V obravnavi gospodarskih zadev občine je bila ponovna razprava o predloženem odloku za poseben proračunski prispevek v proračun občine. Odlok tudi tokrat ni bil sprejet, ker so imeli odborniki proti njemu številne pomisleke. Na dnevnem redu bo prišel spet na prihodnji seji. Odborniki so se zanimali, kako je z odkupom Ferličeve hše, o čemer so razpravljali tudi zbori volivcev. Odstanitve Ferličevih stavb je res najnuj za prometnih razlogov, vendar se odborniki niso strinjali z osnutkom pogodbe med lastniki in občino. Po izračunu bi ta zadeva stala občini nad 16 milijonov din, povrnjeno pa dobi iz podjetja Petrov in Uprave za ceste le 6 milijonov din. Izvoljena je bila posebna odborniška komisija, ki bo zadevo ponovno proučila in jo skušala rešiti na najbolj zadovoljiv način.

Na željo prebivalstva otvarja podjetje TOVORNI IN AVTOBUSNI PROMET »GORJANCI« Novo mesto s 15. Julijem 1958 novo avtobusno progo

pečl, Stopičah in Smarjeti ter o ukinitvi gimnazije v Novem mestu. Hkrati je sprejel odlok o ustanovitvi dveh osemletnih in štiriinletne gimnazije v Novem mestu ter o ustanovitvi osemletnih v Mirni peč, Smarjeti in Stopičah. Vsi sklepi so v zvezi z reformo šolstva.

V nadaljevanju se je odbor sprejel odlok o pokopališkem redu, ki podrobno določa postopek pri pogrebnih ter red na pokopališčih.

V obravnavi gospodarskih zadev občine je bila ponovna razprava o predloženem odloku za poseben proračunski prispevek v proračun občine. Odlok tudi tokrat ni bil sprejet, ker so imeli odborniki proti njemu številne pomisleke. Na dnevnem redu bo prišel spet na prihodnji seji. Odborniki so se zanimali, kako je z odkupom Ferličeve hše, o čemer so razpravljali tudi zbori volivcev. Odstanitve Ferličevih stavb je res najnuj za prometnih razlogov, vendar se odborniki niso strinjali z osnutkom pogodbe med lastniki in občino. Po izračunu bi ta zadeva stala občini nad 16 milijonov din, povrnjeno pa dobi iz podjetja Petrov in Uprave za ceste le 6 milijonov din. Izvoljena je bila posebna odborniška komisija, ki bo zadevo ponovno proučila in jo skušala rešiti na najbolj zadovoljiv način.

Nadomestne volitve

Je razpisal občinski ljudski odbor NOVO MESTO: v volilni enoti št. 2, ki obsega: Rateč, Gumberk, Male Brunice, Zevjav in Brezje, ker je tovariš Jurij Levčič kot odbornik Zveznega zbora proizvajalcev ne more več zastopati to področje v občinskem ljudskem odboru.

V TEM TEDNU NABIRAMO:

- Cvet lipe (220 din), bele detelje (100 din), kamilice — samo cele glavice brez pecljev (600—700 din).
- List breze (20 din) vijolice brez pecljev (140 din), ajbna (36 din), slezenovca (180 din), hrbske rese (500 din), gozdne jagode (100 din), melise (140 din), smarnice brez pecljev (120 din).
- Rastlino ptiče kaše — bradovčnik (180 din), erbobine (70 din), gladilnika (36 din), hrbske rese (250 din), vodne kreše (140 din), jetičnika (105 din) njivske macehe (110 din), kopitnika s korenino — virh (65 din).
- Korenine gozdnega korena (100 din), regrata (110 din), baldrijana (260 din), habata — smrdljivi bezeg (36 din).
- Lubje češminovih korenin (165 din), krhlike (54 din).
- Plodovi suhe borovnice (400 din), seme jesejskega podleska (290 din).
- Nabiralci, pohitite z nabiranjem lipovega cvetja!

stopiti to področje v občinskem ljudskem odboru. V volilni enoti št. 20, ki obsega: Birčno vas, Veliki Podljudi, Stranska vas, Gornje Lakočnice, Jamo, Rakovnik pri Birčni vasi in Rajnoviče, ker tovariš Anton Pire, kot odbornik republiškega zbora proizvajalcev, ne more več zastopati tega področja v občinskem ljudskem odboru.

V volilni enoti št. 26, ki obsega del mesta Novo mesto, in sicer: Kristanovo ulico, Partizanovo cesto št. 1 do 13, ter št. 15, 17, 19 in 21, nad Mirni in Resljevo cesto, ker dosedajni odbornik tovariš dr. Adolf Špiler, kot honorarni uslužbenec OLO Novo mesto, ne more več zastopati tega področja.

V volilni enoti št. 28, ki obsega Ljubljansko cesto od št. 9 dalje, Kettejeve drevored od št. 22 dalje, Kolodvorska ulica, Foersterjevo ulico, Cesto brigad, Kurirsko pot, Silakovo ulico in malo Bučno vas, ker odbornik tovariš Stano Dolenc kot odbornik republiškega zbora proizvajalcev ne more več zastopati tega področja v občinskem ljudskem odboru.

Ljubljana poslovalnica
NOVO MESTO
sprejme takoj v službo
PRODAJALCA
za nov bencinski servis v Novem mestu.
Pogoj: izučben v trgovini. Plača po tarifnem pravilniku.
Ponudbe z navedbo dosedanjih zaposlitve pošljite na naslov:
»PETROL«, poslovalnica Novo mesto.

Notranjepolitični tedenski pregled

Temelji za nov šolski sistem

V novem splošnem zakonu o šolstvu, ki ga je nedavno sprejela Zvezna ljudska skupščina, so položeni pravni temelji za nadaljnjo izgradnjo našega sistema vzgoje in izobrazbe. Zakon pomeni v bistvu temelj takšnega sistema šol in drugih ustanov za vzgojo ter izobrazbo, ki bo prispeval neprimerno več k strokovni in socialistični vzgoji mladine in državljanov sploh. S tem zakonom smo začeli uresničevati reformo našega šolstva. Tako reformo pa je zahteval hiter razvoj gospodarstva in družbenega upravljanja. Oboje, namreč gospodarsko kot družbeno upravljanje, zahteva mnogo novih kadrov, ki so vsestransko razgledani. Pri tem sicer upoštevamo, da šola ni vsemožen in edini činitelj, ki oblikuje ljudi, prepričani pa smo, da lahko k temu veliko prispeva.

vzgajali kvalificirani delavci, tehniki in visokokvalificirani delavci in naposled tudi visoke šole, v katerih se bodo šolali visokokvalificirani strokovnjaki. Novi šolski sistem je dosledno demokratičen, saj odpravlja dvojnost in sitemu vzgoje, ugodnejši položaj katerekoli vrste šol. Doslej so bile šole v manjših mestih, industrijskih naseljih pa tudi na vasi zapostavljene v primeri s šolami v mestu, saj na primer v osemletkah po manjših krajih niso poučevali niti enega jezika in podobno. Odslej bo vzgoja na vseh šolah enaka. Na ta način bo vsem mogoče tudi dostop v višje šole, seveda na osnovi znanja in sposobnosti. Tako bo imela mladina iz slehernega kraja možnost, da nadaljuje šolanje v višjih šolah in ta pravica mladim državljanov posej ne bo le deklaracija. Sposobnim učencem pa bo omogočeno, da dobe štipendije in druge olajšave za šolanje, kar ne bo odvisno le od prosvetnih organov, marveč od organov družbenega samoupravljanja, od šolskih odborov do svetov in vseh drugih činiteljev, zlasti podjetij, ki bodo želela pridobiti sposobne kadre.

Popolnoma zgrešeno je gledišče tistih, ki menijo, da naši deželni zastopaje štrilečno obvezno šolanje. Ko smo razpravljali o šolski reformi, je bilo slišati precej takih pripomb. Ko govorimo o tem, ne smemo pozabljati, da je tehnični napredek zelo nagel. Človeštvo je prišlo v novo tehnično revolucijo, v dobo avtomatizacije in uporabe jedrske energije v proizvodnji. Vse to pa postavlja pred ne-

posredne proizvajalce nove zahteve. Njegova splošna izobrazba mora biti neprimerno širša. Razvoj zahteva od njega, da se lahko poglubi v tehnični proces in hitre prilagodi naglim spremembam. Vsi podatki o gospodarstvu govore, da bi že sedaj napredovali precej hitreje, če bi imeli širše splošno znanje, pa tudi več tehnikov, inženirjev, agronomov itd. Prav zato tudi trditve, da osemletno obvezno šolanje zadržuje mladino v šolah, namisto da bi se le-ta vključevala v proizvodnjo, ne drži. Takšen sistem šolanja bo omogočil mladim ljudem lažji »štart«, če tako rečemo, v poklicu, za katere se bodo odločili.

V novem šolskem sistemu so dobile osrednje mesto tudi strokovne šole. Ne le zato, ker jih obravnavamo kot družbeno enako pomembne ustanove, kakor so gimnazije, marveč zato, ker sistem omogoča ustanavljanje takšnih strokovnih šol, ki bodo tako po trajanju šolanja kot po učenem načrtu najbolj ustrezale potrebam gospodarstva in javnih služb. S poljsko izobrazbo pa bomo omogočili, da se bodo tudi starejši državljanji usposabljali za opravljane vedno odgovornejših nalog, ki jih prinaša nenehen tehnični in družbeni razvoj dežele.

● OGLASUJTE ● V DOLENJSKEM ● LISTU!

Na željo prebivalstva otvarja podjetje TOVORNI IN AVTOBUSNI PROMET »GORJANCI« Novo mesto s 15. Julijem 1958 novo avtobusno progo			
PLANINA-SEVNICA-MOKRONOG-NOVO MESTO			
Avtobus vozi vsak dan			
5.15	Odhod Planina	Prihod	17.35
5.55	Prihod	Odhod	16.50
Sevnica			
6.00	Odhod	Prihod	16.45
7.45	Prihod Novo mesto	Odhod	15.00

Avtobus ima v Sevnici vezo z vlakom iz smeri Ljubljana ta Zagreb ob 16.52 in v Novem mestu pri prihodu zvezo na avtobus za Ljubljano ob 7.55

Tudi oni gradijo avto cesto

128 tovarišev in tovarišč kolektiva Gospodarske poslovne zveze Novo mesto vlagajo v nemoteno preskrbo mladinskih delovnih brigad — Vsak dan 15.800 kg kruha, kamione mesa, zelenjave, sadja, mleka in druge prehrane — Razen pekov, mesarjev in skladiščnikov vlagajo tudi šoferji v svoje težko delo izredno prizadevnost in požrtvovalnost

Telefon zvonil: »Tu naselje Grmovlje. Za večerjo nimamo kruha. Takoj pošiljate!« — »Kako, saj smo vam jutraj poslali celotno količino?« — »Ja, pa smo dobili nove ljudi in jih moramo nahraniti!« — »V redu, pošljemo!«

Kje dobiti avto za prevoz? Ima pekarna še kaj kruha na zalogi? Vprašani vrata v glavni dežurnega štaba za preskrbo, medtem ko drugič dviga slušalko. »Tu naselje Kronovo. Takoj pošiljate suho hrano, ker gresta na izlet v Postojno še dve brigadi!« — »Zakaj niste prej sporočili? Kamioni so vsi na poti, kako naj vam dostavimo?« Karteljevo je na enem koncu, Kronovo na drugem, toda niti ključa še Mac-kovec; tudi tam potrebujejo suho hrano za brigado, ki gre na izlet.

Klavnica Novo mesto. Osem mesarjev, mokrih od znoja, seka meso in ga polaga na tehtnico. Veterinar tov. Pučko vpraša: »Za koga je to? Za Lukovec, prav? Pregleduje meso, ga vonja in govori: »To je dobro, to stran; fantje, boljše čistiti!« Zmogljivost klavnice je premajhna. Hladilnik ima dva prostora za po 5408 kg mesa, toda en prostor ne hladi, pokvarjen je ventil v hladilni napravi. Podjetje iz Ljubljane kljub naročilu ne da novega ventila, ker verjetno več zaslužni na popravi. V Zagrebu je dovolj zmrzjenega mesa, toda kako ga dobiti sem? Ni kamionov hladilnikov za prevoz, predpisi pa so strogi. S kapacitetami klavnice ne

morejo nikakor ustvariti zalogo, ki bi omogočala normalno delo. Mesarji spijo po štiri, največ pet ur. Ob pol enih jutraj prične nakladanje, nato je do šestih razvoz mesa po naseljih, potem do osmih ali devetih zvečer delo v klavnici. Več kot 90.000 kg mesa so do sedaj že dobavili brigadam. Zivina prihaja s sejmov iz Hrvaške in Slovenije.

Peki v novi novomeški pekarni pečejo kruh za brigadirje; do 11 ton ga spečejo na dan. Po naseljih ga razvažajo ponoči, jutraj, ves dan. Pečejo tudi vse pekarne ob cesti. Samo pri kruhu ni nepričakovanih zastojev v dobavi. Po točno sestavljenem voznom redu ga nakladajo, vozijo in dostavljajo. 15.800 hlebkov in štruc na dan, 15.800 kg

Kamioni vozijo po 220 km dolgi poti sadje za brigadirje s Primorskega. Štiri tone sadja dnevno pojedo brigadirji. Do sedaj največ češenj, zadnje čase pa prihajajo tudi bruske in hruške. Zelenjavo dovažajo vsak dan ponoči iz »Zagrebske hladnjače«. Največ dobavljata Makedonija in Hrvaška, kjer naleteli na veliko razumevanje.

ogled v delavnico nove pekarnje ob Ločenski cesti v Novem mestu. V dveh izmenah spečejo tu do 11 ton kruha na dan. Razen ročnega oblikovanja hlebkov in vsjanja v peč je skoraj vse drugo delo v moderni pekarni mehanizirano, terja pa vendar izredno delovni napor zaposlenih pekov. »Tudi mi smo brigada«, so nam rekli, »in bi tudi radi dobili uniforme delovnih brigad...«

Spominska plošča v Podgradu

Občinski odbor ZB Novo mesto je 4. julija odkril v Podgradu spomenik, posvečen spominu odposlancev SNOS v Kočevju in Rajonskemu NO odboru Stopleče, ki je bil med vojno nekaj časa v osnovni šoli v Podgradu. Krajevni odbor Zveze borcev v Podgradu je za Dan borcev pripravil lep spored. Govorila sta tovariša Klobčar in Mirič, peli so člani Invalidskega pevskega zbora Novo mesto. Ljudi se je nabralo zelo veliko, saj takega slavja v Podgradu že dolgo niso imeli. P. D.

Za Dan vstaje slovenskega ljudstva pozdravljajo

dolenjski vojak iz Alekstinca v Srbiji: IVAN KUHELJ, ANTON MUSIČ, FRANC VIDMAR, JOŽE KRALJ, FRANC GRUDEN. Zlasti jih zanima delo na avtomobilski cesti in še posebno pozdravljajo ob velikem prazniku vse brigadirje in brigadirke.

Tem šestnikom se pridružujejo tudi naši fantje iz Niša. Hkrati pozdravljajo vse domače, sestre, brate, starše, sorodnike in znance, posebno pa mladino, ki gradi avto cesto in domači deželi lappe življenje.

JOŽE KAMIN, IVAN NOVAK, ŠTEPAN GRUDEN, IGNAČ JUNKAR, JANEZ MIHALIČ, JOŽE KUNC, ANTON GORŠIN, KOČJAN GRADLIČ, IVAN GORSE in EMIL ŠPEHAR.

Prva pomoč — s padalom

Številne učenke Srednje medicinske šole v Kosovski Mitrovići bodo po končanem šolanju lahko nudile prvo pomoč v nesreči tudi na težko dostopnih krajih. Do ponosrečevanja se bodo spustile kratkoma s padalom. V skakanju s padalom se vadijo v aeroklubu »Tropčica«, ki je med najbolj aktivnimi v vsej državi. Ze letos bo nastopilo službo precej absolventke iz medicinske šole, ki bodo imele poleg šolske še padalsko diplomu.

Sindikati v Jugoslaviji

V naši državi imamo 22 sindikatov, ki imajo skupaj 1 milijon 634.000 451 članov. Sindikati so tile (v oklepaju št. članov): Sindikat kovinskih delavcev (179.133). Sindikat rudarjev in metalurгов (171.178). Sindikat gostinskih in trgovinskih delavcev (158.588). Sindikat gradbenih delavcev (144.773). Sindikat tekstilnih in usnjarinskih delavcev (131.213). Sindikat železničarjev (116.463). Sindikat komunalnih in obrtnih delavcev (116.467). Sindikat tesarjev (107.957). Sindikat kmetijskih delavcev (91.441). Sindikat delavcev živilske industrije (72.784). Sindikat kemikov (49.178). Sindikat prometnih delavcev (45.693). Sindikat PTT (23.408). Sindikat grafikov (23.781). Sindikat pomorcev (12.305). Sindikat uslužbenecv državnih ustanov (148.277). Sindikat zdravstvenih delavcev (69.055).

OGLAS V DOLENJSKEM LISTU SIGUREN USPEH!

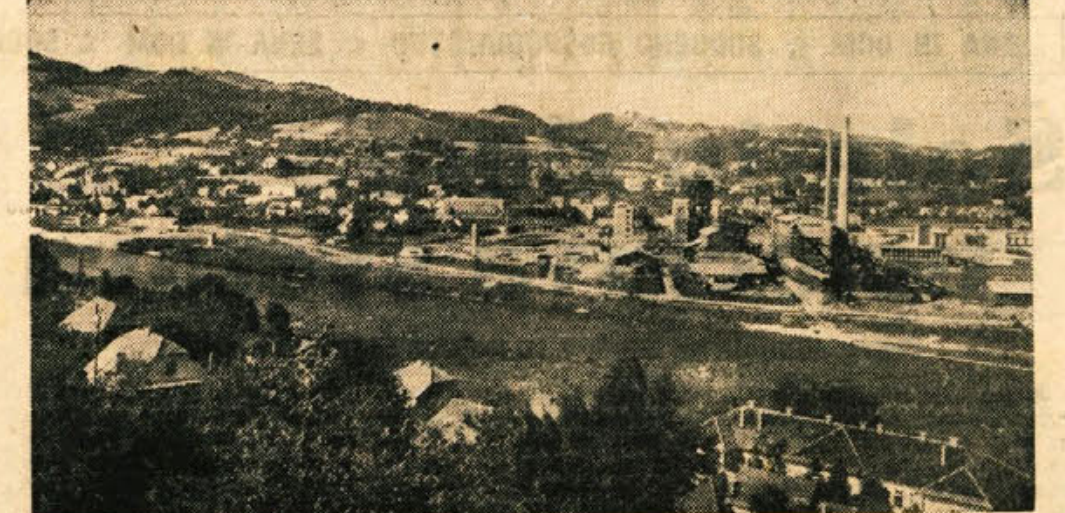
Čeprav še nisem poznal naj-novejših direktiv, sem mu vendar odgovoril, da se lahko pogovarjamo samo s puškami. Vodja predhodnice mi je odgovoril, da bomo direktivo v kratkem dobili, če še ne vemo zanj. Začel mi je prigovarjati, naj grem z njim do komandanta četniškega odreda, majorja Novaka, ki je zadaj pri skupini. Nisem pristal. Rekel sem, naj on pride k meni, če hoče. Na to pa oni niso pristali. Tudi niso pristali na moj predlog, da bi šli vsak do pol pota. Predhodnica se je vedla precej oholo, vedoč, da nas je samo okrog štirideset, njih pa več sto dobro oboroženih in večinoma izurjenih v stari jugoslovanski vojski kot komandni kader. Sele ko sem jim povedal, da je v bližini Sercejeva brigada (pa je ni bilo) so

predlagali, da gredo sami do svojega komandanta in bodo nagovorili majorja Novaka, da bo prišel k meni na razgovor. To je bila kajpak le krinka. Mi smo ostali, oni so pa odšli po komandanta. Čakali smo, toda nobenega od nikoder. Bil sem radoveden, pa sem odšel pogledat v smer, kamor je bila odšla njihova predhodnica, toda bilo ni o nji ne duha ne sluha. Le v travi se je poznala sled, koder so jo pobrisali. — Ali že veste za najnovejši sporazum med nami in vašim glavnim štabom? Sklenjeno je, da poslej delamo sporazumno, zato se morate vi priključiti nam.

Čeprav še nisem poznal naj-novejših direktiv, sem mu vendar odgovoril, da se lahko pogovarjamo samo s puškami. Vodja predhodnice mi je odgovoril, da bomo direktivo v kratkem dobili, če še ne vemo zanj. Začel mi je prigovarjati, naj grem z njim do komandanta četniškega odreda, majorja Novaka, ki je zadaj pri skupini. Nisem pristal. Rekel sem, naj on pride k meni, če hoče. Na to pa oni niso pristali. Tudi niso pristali na moj predlog, da bi šli vsak do pol pota. Predhodnica se je vedla precej oholo, vedoč, da nas je samo okrog štirideset, njih pa več sto dobro oboroženih in večinoma izurjenih v stari jugoslovanski vojski kot komandni kader. Sele ko sem jim povedal, da je v bližini Sercejeva brigada (pa je ni bilo) so

predlagali, da gredo sami do svojega komandanta in bodo nagovorili majorja Novaka, da bo prišel k meni na razgovor. To je bila kajpak le krinka. Mi smo ostali, oni so pa odšli po komandanta. Čakali smo, toda nobenega od nikoder. Bil sem radoveden, pa sem odšel pogledat v smer, kamor je bila odšla njihova predhodnica, toda bilo ni o nji ne duha ne sluha. Le v travi se je poznala sled, koder so jo pobrisali. — Ali že veste za najnovejši sporazum med nami in vašim glavnim štabom? Sklenjeno je, da poslej delamo sporazumno, zato se morate vi priključiti nam.

Čeprav še nisem poznal naj-novejših direktiv, sem mu vendar odgovoril, da se lahko pogovarjamo samo s puškami. Vodja predhodnice mi je odgovoril, da bomo direktivo v kratkem dobili, če še ne vemo zanj. Začel mi je prigovarjati, naj grem z njim do komandanta četniškega odreda, majorja Novaka, ki je zadaj pri skupini. Nisem pristal. Rekel sem, naj on pride k meni, če hoče. Na to pa oni niso pristali. Tudi niso pristali na moj predlog, da bi šli vsak do pol pota. Predhodnica se je vedla precej oholo, vedoč, da nas je samo okrog štirideset, njih pa več sto dobro oboroženih in večinoma izurjenih v stari jugoslovanski vojski kot komandni kader. Sele ko sem jim povedal, da je v bližini Sercejeva brigada (pa je ni bilo) so

VIDEM-KRŠKO: pogled na del Krškega, Savo in Videm s tovarno celuloze in časopisnega papirja »Djuro Salaj« (na desni). Povojna rast in socialistična graditev sta docela spremeniili lice in notranost teh krajev

Predstavljamo Videm-Krško

(Prenos s 1. strani) Čeprav je industrija razvita, se še vedno peča s kmetijstvom v občini 57 odst. prebivalstva. Kmetijska proizvodnja pa je še vedno naturalna, za zadovoljevanje osebnih potreb. Hektarski donosj so od 9 do 14 mtc na hektar pri žitih, čeprav so nekateri napredni kmetje in socialistični obrati dosegli tudi dva do trikrat večje pridelke. Kmetijske zadruge so v zadnjem času povečale skrb za kmetijstvo. Bilo je že več posvetovalanj s svetom za kmetijstvo, pa tudi ljudski odbor je to vprašanje že obravnaval. Sklenili smo, da je treba čimprej izdelati ureditvene načrte za področja posameznih KZ in izločiti vse stranske obrtne obrate in trgovine, kar je že uresničeno. Ustanovljeno je bilo tudi novo trgovsko podjetje, ki bo do konca leta prevzelo trgovine KZ. Perspektivni plan občine predvideva pospešeno obnovo vinogradništva, sadjarstva in razvoj ostalih panog kmetijstva. Za zboljšanje živinoreje je bilo doslej uredenih 6 pleminilnih postaj. KZ Videm je letos sklenila 15 pogodb o kooperaciji s svojimi člani, pripravila pa tudi več pogodb za obnovo vinogradov v jeseni, gojitev hmelja in pod. Letina je pokazala, da so pridelki kmetov, ki so stopili v kooperacijo, mnogo bolj in boljše kot pri ostalih kmetih. KZ Krško in Raka letos še nista sklepali pogodb o kooperaciji. Na to pa se bosta z drugimi po sklepu sveta za kmetijstvo temeljito pripravili za jesen in prihodnjo pomlad. V teku so razprave o odkupu kmetijskih pridelkov, da se ne bi ponovili primeri prejšnjih let, ko kmeti ni mogli prodati svojih pridelkov, za

kar leži vsa odgovornost na kmetijskih združbah. V delavskem in družbenem upravljanju je občina Videm-Krško v zadnjih letih dosegla znatne uspehe. Kakšen je bil pri tem delež občinskega ljudskega odbora kot celote, kako izpolnjuje svojo vlogo sveti in komisije pri ObLO?

Res je, da je družbeno in delavsko samoupravljanje doseglo določeno stopnjo, ki vedno bolj pozitivno vpliva na naš razvoj, ker sproti rešuje probleme zlasti iz proizvodnje, manj pa utrjuje socialistične družbene odnose. Pri razvoju družbenega upravljanja je pomembno tudi delo ljudskega odbora. Občina se ni postavila na mesto nadrejenega organa podjetjem, marveč nastopa kot oblika sodelovanja in povezovalna proizvodjalcev in potrošnikov; z neposrednimi proizvajalci skuša najti skupne točke gospodarskega interesa, ki je v splošnem povečanju proizvodnje, v ustanavljanju novih obratov in v skrbi za dvig življenjske ravni. S tem je občina zainteresirala podjetja tudi za reševanje problemov izven podjetja, kot so vprašanja trgovine, gostinstva, zdravstva, šolstva, prosvete, komunale dejavnosti in pod. Delavsko in družbeno upravljanje je s tem postalo pestrejš

še, bolj življenjsko in pomembno tako za posameznika kot za skupnost. Uspehi niso izostali. Tako zdaj skupno rešujemo stanovanjske probleme in gradnjo stanovanj, vprašanja trgovine in druge zadeve, za katere se zanimajo vsi proizvajalci in potrošniki. Vse to utrjuje in usposablja organe upravljanja. Sveti občinskega ljudskega odbora so tu važen posredovalni čimtelj med občino in proizvajalci. Iz različnih področij prinašajo probleme družbenega življenja in dajejo ljudskemu odboru gradivo za sklepe in ukrepanje. V svetih in komisijah dela nadsto članov. Samovolja, neobjektivnost in pristranost tu nima prostora. Zaradi takega pozitivnega dela organov družbenega in delavskega upravljanja je občina dosegla v času svojega obstoja od 1. sept. 1955 dalje velike in pomembne uspehe.

In za danes še tole: kaj meniš, tovariš predsednik, o dosedanem ustvarjalnem sodelovanju med občino, podjetji in političnimi organizacijami? Dosedanje sodelovanje občine, podjetij in političnih organizacij je rodilo znatne uspehe v gospodarski graditvi občine. Velik uspeh smo dosegli v tem, da je doseženo enotno gledanje in skupno reševanje najvažnejših problemov.

Kdo bo prvi? S tekmovanja traktoristov na Trški gori

15 traktoristov okraja Novo mesto se je v nedeljo, 13. julija, pomerilo v oranju in spretnostni vožnji. Namen tekmovanja, ki je bilo na KG Trška gora, je bil sestaviti ekipo, ki bo zastopala naš okraj na repub. tekmovanju. To bo sept. leti pri nas v Srebrničah. Razen mnogih članov kmetijske službe in ljudske tehnike sta bila na tem tekmovanju prisotna tudi Ivan Globokar, predstavnik republike proizvajalnih zvez in republiknega odbora ljudske tehnike ter predsednik novomeške občine Maks Valc. Prva mesta so zasedli: Jože Vrščec z Bizelskega, Stane Lužar iz KG Zalog pri Novem mestu in Ivan Kelhar iz Kostanjevice. Trije sestavljajo prvo ekipo, ki bo zastopala naš okraj na republiškem tekmovanju, v drugi ekipi pa so Franc Rabzelj, Avgust Cveičar in Ivan Bohte. Zmagovalci so prejeli lepe praktične nagrade. Razen tega pa je zaslužil izredno nagrado, Viktor Črnčič iz Gorice, brigadir z avto ceste, ki je tekmoval kot gost, in šestnajst let po leta star Ivan Slapiček, traktorist iz Brezice, ki je pokazal izredno kvaliteto. V oranju je dosegel najboljšo oceno Ivan Kelhar iz Kostanjevice, v sprtnostni vožnji pa Jože Vrščec z Bizelskega. Traktoristi so letos pokazali še

enkrat boljšo kakovost kot lani, tako pri oranju, v smeri, v globini in hitrosti, šepa le še omlinje brazde in oboravanja. Tekmovanje so na Ferguson traktorjih, marsikateri je prvi sedel nanj, ker smo dosti uporabljali vednoma traktorje znamke Steyer. Z uspehom smo vsekakor lahko zadovoljni.

Po tekmovanju je bil izvoljen nov odbor društva traktoristov in strojnokov. Predsednik je Franc Butarja iz Brezice, tajnik pa Ludvik Mežnar s kmetijske šole Gornji razen njim je bil izvoljen še sedemčlanski odbor.

Pojasnilo

V članek »Nepozabni spomini Sutjescanov« objavljeno v predzadnji številki našega tednika se je vrnilo nekaj tiskarskih pomet, ki jih s tem popravljamo; drugi stavek prvega odstavka se mora pravilno glasniti takole: »Enota izmučena, iztrpana in zdetsokovana v četniški ofenzivi...« Namesto »IV. operativna grupa« mora pisati »Glavna operativna grupa«, namesto vsaj Zivci pa je pravilno Zreči; Kolčar in Kolšič, medtem ko je avtor pripovedovanja naziv »Kobliška glava« zamenjal s pravilnim imenom vrha, ki je »Medvedja glava«.

Pred 15 leti na Dolenjskem

Spomin ob 22. juliju — Dnevu vstaje slovenskega ljudstva

Uspešni akcij v NOB je bilo mnogo. Danes bi rad opisal eno, kot mi je o nji pripovedoval narodni heroj VINKO ROBEK. Ko sem bil zadnjič pri njemu na obisku. Znanj je dovedel, Vinko pa mi je v svoji hišici ob cesti pripovedoval dogodke iz partizanskih dni, ki jih je bil doživel. Njegovo pripovedovanje je bilo zame pravo doživljanje. Kar načuditi se nisem mogel, da mi to pripoveduje človek, ki mu je šla krogla skozi glavo in so ga nezavestnega odnesli iz borbe, misleč, da je za vedno izgubljen. Pripovedoval je, kakor da je vse to doživel večkrat, ne pa pred najstnejšimi in več leti. Vinko Robek je prava živa knjižica partizanskih spominov in bilo mi je prav žal, ko je dejal, da doslej še nikogar ni bilo k njemu, da bi kaj od teh njegovih spominov zapisal. Iz njegovega pripovedovanja naj tokrat povzamem le opis srečanj s »plavo gardo« in zajetje jedra, ki se je pripravljalo za formiranje drugega odreda plavogardistov v Sloveniji. Zgodilo se je v Družinski vasi pri Beli cerkvi koncu julija 1943. Takole je Vinko pripovedoval:

—Bilo je proti koncu 1943. v Čužno vas pri Trebelnem. Na ob napadu partizanskih brigad na Žužemberk. Naš Zapadno dolenjski odred je imel zasedo na cesti med Dobričnem in Žužemberkom, da bi preprečil od te strani prihod pomoči napadeni italijanski in belogardistični postajnik; v Žužemberku. Po uspešno opravljeni nalogi smo odšli na Seleski-Sumberk, od tu pa mimo vasi Krtna pri Trebelnem čez progo, in to skozi špalir Italijanov, ki se niso upali streljati na nas ob belem dnevu. Po prehodu čez progo je ena četa odreda s komandantom odreda Jovom Hostnikom in komandirjem čete Katarinom ostala na področju Su. K-15 dva četi pod mojim poveljstvom (bil sem namestnik komandanta odreda) sta se ustano

predlagali, da gredo sami do svojega komandanta in bodo nagovorili majorja Novaka, da bo prišel k meni na razgovor. To je bila kajpak le krinka. Mi smo ostali, oni so pa odšli po komandanta. Čakali smo, toda nobenega od nikoder. Bil sem radoveden, pa sem odšel pogledat v smer, kamor je bila odšla njihova predhodnica, toda bilo ni o nji ne duha ne sluha. Le v travi se je poznala sled, koder so jo pobrisali. — Ali že veste za najnovejši sporazum med nami in vašim glavnim štabom? Sklenjeno je, da poslej delamo sporazumno, zato se morate vi priključiti nam. Čeprav še nisem poznal naj-novejših direktiv, sem mu vendar odgovoril, da se lahko pogovarjamo samo s puškami. Vodja predhodnice mi je odgovoril, da bomo direktivo v kratkem dobili, če še ne vemo zanj. Začel mi je prigovarjati, naj grem z njim do komandanta četniškega odreda, majorja Novaka, ki je zadaj pri skupini. Nisem pristal. Rekel sem, naj on pride k meni, če hoče. Na to pa oni niso pristali. Tudi niso pristali na moj predlog, da bi šli vsak do pol pota. Predhodnica se je vedla precej oholo, vedoč, da nas je samo okrog štirideset, njih pa več sto dobro oboroženih in večinoma izurjenih v stari jugoslovanski vojski kot komandni kader. Sele ko sem jim povedal, da je v bližini Sercejeva brigada (pa je ni bilo) so

Marko Filipovič: PO BITKI (1958)

mitraljez, ki so ga imeli s seboj plavogardisti. Skoz okna lesene Vovkove hiše so presenečeno strmeli ostali plavogardisti, katerim se je bilo pridružilo pred pol ure še devet belogardistov. Z Avberjem sva planila po stopnicah in v naperjenim puškami skočila v sobo, v kateri se je gnetlo 17 plavogardistov in belogardistov. Zmotili smo jih pri svatovski obloženi mizi. Počutili so se varne v neposredni bližini italijanskobelogardistične postojanke v Beli cerkvi. Na tleh v sobi sem zagledal pred seboj mitraljez, zraven je stal mitraljezec, visok in širok kot »gora«. Pozval sem jih, naj odložo orožje. V desnici sem držal naperjeno puško, z levico pa odmaknil cev mitraljeza v drugo stran od mene. Mitraljezec in tudi ostali so rekli, da odložo orožje le na povelje svojega komandanta. — Sedaj sem tukaj jaz komandant!« sem jim odgovoril in sedaj so, čeprav silno neradi, izročili orožje. Dobili smo 16 pušk in en puškomitraljez grškega tipa. Ujetnike smo postrojili in moralj so z nami v Čužno vas. Od tu smo jih nekaj spustili na njihove domove, nekateri pa so se javili, da ostanejo v partizanih. Med partizani je ostal tudi komandant te skupine art. podporočnik Bogdan Zaplotnik, ki ga je bil Novak določil za vodjo in komandanta nastajajočega drugega odreda plavogardistov v Sloveniji.

Tako je bil ta drugi odred uničen že v kači, na hvalo hitri akciji in hrabremu ravnanju namestnika komandanta odreda Vinka Robeka in njegovih tovarišev-borcev. Jedro je bilo zavajeno in tako ta drugi odred plavih sploh ni mogel biti osnovan. Odrejeni komandant tega odreda, in več njegovih, je pa odšel v partizane, postal komandant partizanske enote in kasno padel na partizanskih položajih v Vinji vasi. Ko je Novak, komandant plave garde, zvedel za dogodek v Družinski vasi, je s svojimi pripadniki ves razjarjen prirohnel tja. Nagal je skupaj vso vas in z bajonetom grozil ljudem, da jih bo poklal, vas pa zažgal, če mu ne pri-skrbijo nazaj njegovih ljudi in orožja. Delegacija, na čelu z Nežko Kukman, pa mu je prineslo iz Čužne vasi odgovor, ki ga je Novaku sporočil Vinko Robek: »da lahko dobi nazaj le eno kroglo«.

Novak je odšel iz Družinske vasi, ne da bi bil izpolnil svojo grožnjo. Ustrašil se je in dobegnil tudi od tukaj. Čez dober mesec je doživel žalostni konec še njegov »Prvi odred redne jugoslovanske vojske« v Grčaricah pri Rabičici. Še tisto, kar je bil spravljal skupaj, je propadlo, po zaslugi odločnosti in hrabrosti borcev, ki so se resnično borili za svobodo svojega ljudstva. Izdajalstvo ni imelo rodovitnih tal. Poveljski major Jože Lužar

ZENA IN DOM ☆ SODOBNO GOSPODINJSTVO ☆ ZENA IN DOM ☆ SODOBNO GOSPODINJSTVO

Šola in dom - neločljiva svetova

Pismo metliškega društva za napredek gospodinjstva

30. junija je bila zadnja letna učiteljska konferenca, na katero je bilo povabljen tudi našo društvo. Na konferenci se je videlo, koliko poživljivega dela in truda učiteljev je vloženo v korist naših otrok. In kako si učitelji prizadevajo, da bi bil pri učencih boljši uspeh. To pa še ni vse; učitelji požrtvovalno delajo in imajo lepe uspehe tudi v izvenšolskem in političnem delu pri otrocih. Da ne govorimo o delu pionirjev, raznih krožkih, o udejstvovanju pri raznih proslavah, pevskem zboru, igralni skupini, saj smo imeli priložnost gledati njihovo zelo pestre prireditve itd. Kako velika pomoč za otroke v šolah je šolska malica in kosilo, ki se nudi našim otrokom, posebno iz oddaljenih krajev! Saj se otroci mnogo laže uče, če niso lačni, in to vpliva tudi na učne uspehe. Predvsem imajo učitelji težave, ker imajo v prvih razredih osnovne šole nekaj duševno defektnih otrok, ki ovirajo pouk med ostalimi učenci. Ali se bi mogoče našla kakšna rešitev za te otroke, ki spadajo v zavod? Nerazumljiv pa nam je malomaren odnos staršev do otrok in nepovezava med nekaterimi starši otrok in njihovimi razredniki. Ali ne čutijo starši potrebe, da bi se zanimali, kako se uči njihov otrok, kako napreduje itd. Zavedati bi se morali, da takšen njihov malomaren odnos lahko zamane v šoli za otroke samo slab uspeh, kajti učenje otroka v šoli je njegova bodočnost. Mislijo, da je samo učitelju dolžnost vzgajati njihove otroke. Kako naj potem učitelj sam vzgaja takega otroka, če mu starši pri tem ne nudijo opore. Kaj pa sledi na koncu šolskega leta in kje je krivda, če ima otrok slab uspeh v šoli? Jasno, če starši razrednik ne vidi vse leto, da bi se zanimali za otroke; pridejo le na koncu leta do razrednika in mu obkajajo, da je on kriv. Vsak tak roditelj naj se vpraša, kdo je kriv — ali učitelj, ki se je vse leto trudil za otroke, ali roditelj sam, ki ga sploh ni bilo blizu? Odgovor bo jasein!

odnos staršev do otroka, deklice. Zadrževali so jo doma zaradi domačega dela in jasno, da so bil zato ključni na odgovor. In kaj je sledilo — namesto da bi starši razumeli, da gre tu za bodočnost njihove hčerke, je morala učenka izstopiti iz II. razreda nižje gimnazije, prekiniti pouk in najprej zaslužiti denar, da odplača kazen, odmerjeno po sodniku za prekrške, ki jo je sam roditelj dolžan plačati, in sedaj dela učenka doma. Vprašamo se, kakšno vest imajo takšni starši in kako bodo pozneje gledali otroci nanje!

Seznamili smo se tudi o primerih pretepanja otrok doma; seveda je otrok potem v šoli razburjen, zagrenjen, živi v stalnem strahu in se ne more učiti. Takšni materji žene svetujemo, naj prekinje s takim brutalnim odnosom do otroka. Sicer bomo prisiljeni takšnega otroka vzeti pod zaščito in ga večkrat obiskati na domu.

Lahka poletna obleka iz črtačastega blaga, s precej velikim ovratnikom izrezom nam bo pomagala prenašati vroče poletne dni, ki se obetajo.

Na dopust gremo . . .

Sedaj, ko je nastopil čas dopustov, si marsikatera bell glavica v garderobo, ki jo mora vzeti s seboj. Ni treba, da bi vlekla za teden ali deset dni počitnic ob morju s seboj vse obleke in težke kovčke.

V srednje velik kovček lahko spravimo vse, kar potrebujemo, in bomo lahko kljub temu lepo in praktično oblačene. Če gremo na morje, so dovolj tri obleke, krilo in jopica.

Za kopanje bomo nosile močno odprto obleko, lahko sprejeto, in pod njo kopalno obleko iz enakega blaga. Zelo praktična je nedeljena kopalna obleka, široko krilo in bluza iz istega blaga, tako da lahko nosimo le kopalke s krilom ali pa tudi z bluza. Lahka obleka, tudi iz najcenejšega blaga, toda lepo in okusno ukrojena, nam bo prišla prav za ogled kraja, za sprehode in nakupovanje. Za zvečer in zabave vzamemo s seboj obleko iz boljšega blaga; najbolj praktična je dvodelna obleka in če imamo še krilo ali hlače z bluza, je naša garderoba popolna. Seveda moramo za kombinacijo bluza in krila dveh različnih oblek upoštevati njihove barve. Ne smemo pa pozabiti jopice, za katero je najbolje,

Ivan Medle, 4. a razred gimnazije Novo mesto: MOJ DOM (lesorez) — Obiščite razstavo v novomeški gimnaziji!

Negotovane žene

Ne smemo misliti, da je vsaka našminkana žena, ki jo vidimo na cesti, že negotovana. Tudi nylon obleka in čevlji z visoko peto niso nobeno merilo za njeno negotovnost.

Negotovna žena ima predvsem umerjeno naličen obraz, lepo urejene nohte, nerazmrisano frizuro in si ne bo na cesti nikdar popravljal ta ali oni del svoje obleke, najmanj pa pogavice. Tudi ne bo nosila krila, zapetega z varnostno zaponko, ali lepe čevlje na umazane noge.

Zena, ki jo smatramo za negotovno, posveča perilu prav toliko pozornosti kot oblačilom, ki se vidi. Tako žena ne bo nikdar oblekla prozorne bluže, izza katere bo videti vse spodnje perilo ali pa nylon obleke, pod njo pa prekratko kombinazo. Tudi po nogah lahko spoznamo, če je žena negotovna ali ne. Dolgi nohti s črnim robom in rjave pete takoj razkrinkajo še tako našminkano lepoticco. Žalostno je, da šestkrat ob prvih toplih dneh opazimo na kopanju žene in dekleta, ki se sičerske oblačilo "perfektno", imajo morda celo lastne kopalne obleke, če pa jim od blizu pogledaš hrbet, ti temne lise povzročijo vse . . .

Tudi naličeni in dobro oblečeni mamiči se ne podajajo zanikrno oblačeni ali celo umazani otroci. Vsak človek ve, da se otrok kaj hitro umaze in če

same lepo oblačimo, moramo paziti, da bo tudi otrok čist in čedno običlen, sicer taka kombinacija napravi dokaj čuden vtis.

Mnogo je stvari, ki kažejo, da nista šminka in lak za nohte še noben dokaz o negotovnosti žene, dostikrat celo o čistoći in higijeni ne. Vsem tištim, ki se ličijo in lepo oblačijo, pa moramo povedati, da morajo vedeti še marsikaj o higijeni, oblačenju in vedenju, če bodo hotele veljati za negotovane.

Morda še ne veste . . .

- da krvave madeže spravimo z razredčenim vinskim cvetom. V mnogih primerih pa zadostuje že mlačna voda;
- da mušne madeže odpravimo na svilli, volni in bombažu z mlačno milnico, ki ji dodamo malo salmiaka ali spirita;
- da moramo vsaj enkrat v mesecu čistiti nalivno pero. Položimo ga za nekaj ur v čisto vodo, nakar ga pred polnitvijo s črnilom dobro osušimo. Nalivnih peres nikar ne ispirajmo s toplo vodo;
- da jedilno olje ne bo postalo žarko, če ga nanesemo z zamaškom zamašimo s krpico;
- da moramo peteršilj prati v vroči vodi, da ruo ohranimo barvo in okus;
- da zarjavele platike očistimo s cigaretnim pepelom ali namažemo s milom in odrgnemo s čapornim papirjem.

Zdravilo za preprečevanje tromboze

Dr. Mariu Stefaninju, zdravniku iz Bostona, se je po večletnem znanstvenem proučevanju krvi in njenega strjevanja posrečilo ugotoviti, da mikroorganizmi, iz kakršnih izdelujejo antibiotike ali bolj plesen, ki jo najdemo v kruhu, zdravilo oz. preprečuje trombozo. Svoje odkritje je dr. Stefanini preizkušal najprej na živalih, nato še na 25 ljudeh in pokazali so se presenetljivi uspehi. Zdravilo še ni popolno, računajo pa, da ga bodo v dveh letih začeli izdelovati za splošno uporabo.

*Imate kakšno torto, ki bi bila malo zažgana?
*?
*Veste, potem mi bo mož bolj verjel, da sem jo sama naredila!

Ljudska tehnika v šolah

Letošnje leto je za ljudsko tehniko našega okraja važno predvsem zaradi uvedbe te panoge v šole in v kmetijsko, s posebnim oziranjem na vzgojo traktoristov.

V počastitev letošnjega dneva mladosti je okr. odbor LT razpisal posebno nagradno tekmovanje med pionirji, ki je rodilo več tehničnih krožkov, zelo pestre in zanimive razstave ročnih del s tehničnimi izdelki ter obiske v tovarnah, na avto cesti in drugod. Ocenjevalna komisija pri OOLT bo te dni zaključila svoje delo s pregledom dobljenih rezultatov.

Od 18. do 27. avgusta bo na Grmu poseben tečaj, na katerem bodo učitelji spoznali in se naučili izdelovati učila in razne igrače. S pomočjo oblasti bo OOLT jeseni opremil 25 najboljših šol v okraju z najpotrebnejšim orodjem za tehnični krožek. Tu moramo posebej pohvaliti ObLO Žužemberk, ki je z zneskom 150.000 din prisrkel vsem šolam na svojem področju s takim orodjem. Nujno je, da bi ta vzgled posnemali tudi drugi občinski ljudski odbori. Ne manj ni važno vprašanje kmetijskega strojništva in s tem v zvezi vzgoja traktorskega kadra. Več tečajev mladih traktoristov te dni zaključuje izpite in uspehi dokazujejo veliko zanimanje kmečke mladine za tehnično vzgojo. Da bi tudi v njih vzbudili duh tekmovanja, je OOLT organiziral posebno tekmovanje.

DOLENJCEM POSILJAJO POZDRAVE

Fantje, ki služijo vojaški rok v Titogradu, pozdravljajo vse znance: VINKO KOSTANJEVEC, JOŽE STARIČ, ALOJZ ZUPANČIČ, LEOPOLD KAŠIČ, ALOJZ SADAR, MILAN RIFELJ, IVAN BEZJAK, MIHA ČRNIC, FRANC ENZICEK, FRANC LAVRIČ IN KRISTELJ BEČAJ.

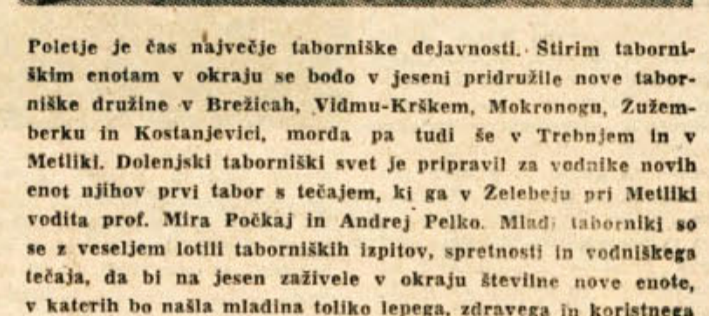
Cestikam se pridružujejo tudi FRANC ŠEST, STANE GALIČ, JANEZ KLEMENČIČ, MATIJA CIMERMANČIČ, AVGUŠTIN VRANICAR, JOŽE HROVAT, ALOJZ HROVAT IN IVAN PERSE, Dolenjci, ki služijo vojsko v Polju pri Ljubljani.

med njimi tudi okrajno traktorsko prevnostvo, ki je 13. julija na Trški gori. V začetku septembra se bodo pomerili na Grmu najboljše traktoristi Slovenije in iz vse države.

Pri vsem tem deu pa tudi ostalih panog nismo zanemarili. Zivahna so zlasti avtomoto društva, ki so letos organizirala več tečajev. Avtomoto sekcije bodo v bodoče morale skrbeti za boljšo povezavo z matičnimi društvi zato bo pri OOLT usta-

novljena močna komisija, ki bo za to skrbel. Radioamaterstvo si že vidno utira pot zlasti med mladimi, primanjkuje pa vodilnega kadra, posebno na področju. Zaradi tega bo Radioklub v Novem mestu priredil poseben instruktorski tečaj za vzgojo kadra v radioamaterskih krožkih.

Plenum LT ki bo v začetku septembra, bo naredil in utrdil načrt dela.

Poletje je čas največje taborniške dejavnosti. Štirim taborniškim enotam v okraju se bodo v jeseni pridružile nove taborniške družine v Brežicah, Vidmu-Krškem, Mokronogu, Žužemberku in Kostanjevici, morda pa tudi še v Trebnjem in v Metliki. Dolenjski taborniški svet je pripravil za vodnike novih enot njihov prvi tabor s tečajem, ki ga v Zelenju pri Metliki vodita prof. Mira Počakaj in Andrej Pelko. Mlad taborniki so se z veseljem lotili taborniških izpitov, spretnosti in vodniškega tečaja, da bi na jesen zaživele v okraju številne nove enote, v katerih bo naša mladina toliko lepega, zdravega in koristnega

Z obiska v Stopičah

Sah, telesna vzgoja in kulturno delo danes nista več redkost v Stopičah. Počas postaja kraj kulturni in telesno vzgojni center Podgorja z veliko lepo šolo. Ogledamo si uspehe, ki so jih dosegli v Stopičah na omenjenih področjih. Vsa šolska mladina je vključena v delo pri TVD Partizan Stopiče. Zelo delavna je šahovska sekcija. Dekleta so na okrajnem tekmovanju osvojila prvo mesto, na republiškem prvenstvu pa je stopiški ekipi manjkalo le pol točke do prvenstva. Imajo okrajni pokal, dobili so knjige in štiri šahovske garniture. Posebno zadnja nagrada jim bo pripomogla, da se bodo še bolj razvili.

vsako kretjno in vsako besedo igralcev.

TV D Partizan je uspelo razen vaške mladine vključiti tudi vajeniško mladino in delavce, ki delajo v raznih obratih v Novem mestu. Članji so na okrajnem prvenstvu osvojili prvo mesto, mladinke pa tretje mesto. Ekipa TVD Partizan Stopiče je 21. junija odšla tudi na republiško tekmovanje na Bled.

Na rob

Ponedeljek, 7. julija popoldne na novomeški postaji. Na mesto motornega vlaka prijezde osebnih z dvema vozgonama; prvi je pulman, drugi nazadnji, v oboja pa se satijati ljudje, da stoji cela po hodnikih. V prvem kopeju pulmana se li naličeni s ljudji, poln pa e tudi hodnik pred kopejem. Nato ostane, rezek glas dežurnega vlakovodje:

V načrtu imajo počasni dograditi majhen stadion na prostem, kjer bodo lahko gojili razne vrste športa. Odbojkarški prostor že urejujejo.

«Vsi ven iz prvega kopeja! Na kopeju ni bilo nobenega laka, ki bi potnike opozarjal. Ie je prostor zasaden za majere z otroki ali za dežurne rojake kurjere. Nič kupe kot /sak drug. Ljudje se spogledujejo, čemu ven, ko je hodnik na neki izmed postaj. Kjer čakajo neprijeten, osonen glas vlakovodje: «Vsi ven!» Zdaž šele uvidijo da bo kupe nadomestil vlakovodji njegov siceršnji službeni vagon.

Glava za naslovno stran dijaškega lista 3. a razreda novomeške gimnazije. Lesorez izdelal BOJAN MOZINA. — Obiščite zanimivo razstavo!

In še spominček na eno izmed voženj Novo mesto-Ljubljana v letošnjem juniju. Stopnja pri oknu in gledam vrveč na nek izmed postaj, kjer čakamo menda na krizanje vlakov. V sosednjem vagonu so larji, ki se vračajo z izleta. Bili so na Bledu in v Ljubljani, odkoder je spomin na žilvatski vrh najlepše življenje. Dva mlada sprevodnika se pomenkujeta ob vlaknu na oknih pa je vse polno glav. ki z vidnim zanimanjem opazujejo novo okolico. Nato vpraša eden imenovanih sprevodnikov otroka, kjer so bili. Na prijazen odgovor pa jim zabrusi: «Mar bi ostali rajde doma in pasti kraje!»

Sprejem v šole

RAZPIS

Ker je še vedno zanimanje za pripravljajni tečaj za sprejem v dopisno ekonomsko srednjo šolo, smo podaljšali rok za vpis do 28. julija 1958.

Sprejem v šole

RAZPIS

Izjemoma bomo sprejemali učence, ki so končali 8. razred osnovne šole in končali kmetijsko gospodarsko šolo.

Nov prvi letnik dopisne ESS za biveše borce in aktiviste NOV ter za otroke padlih borcev in aktivistov se bo pričel februarja 1959. Dosedanje situacije so pokazale, da ima veliko kandidatov nezadostno osnovno izobrazbo. Nekateri imajo sicer formalne pogoje za vpis, nimajo pa potrebnega znanja. Zato organiziramo šola drugi pripravljajni tečaj iz slovensčine, matematike, zemljepisja in kemije. Po končanem tečaju bo za vse kandidate izpit iz vseh štirih predmetov.

Prijava bodo sprejemali samo okrajni odbori Zveze borcev do 28. julija 1958.

Obravnajte za prijave lahko dobite na okrajnem odboru Zveze borcev

RAZPIS

RAZPIS

Za sprejem učencev v dvoletno kmetijsko šolo za mlajšino in mladinskega šolskega lista na Radni pri Sevnici za šolsko leto 1958-59.

Pogoji so naslednji:

1. uspešno dovitveni 6. razredov osnovne šole ali 2. razreda gimnazije (prednost imajo absolventi KGS in kmetijskih tečajev);
2. starost vsaj 16 let.
3. Šola je internatsko urejena, mesečna vzdrževalnina 4.000 din.
4. Za vpis je potrebno:
 1. lastnoručno napisana prošnja, kolikovoža z državnim kolikom 20 din; 2. spisek iz vsakega in matične knjige; 3. zadnje šolsko spričevalo; 4. zdravniško spričevalo; 5. izjava staršev ali varuhov, da dovoljujejo obisk šole in da bodo redno plačevali vzdrževalnino.
5. Upravičeni kandidati naj se glede vstopnega obremenijo na KZ in ObL. Prošnje pošljite ravnatelju št. O. Kmetijsko šole do 16. avgusta 1958.

Okrajna zveza prijateljev mladine je poslala na okrevanje v Crikvenico 44 otrok iz Črnomlja, Metlike, Kostanjevice, Mokronoga, Mirne, Trebnjega in Straže. Pionirji pozdravljajo z morja svoje starše, prijatelje, in znance, vsem pa sporočajo prek Dolenjskega lista, da jim je na morju nad vse lepo! Ničesar jim ne manjka in vsak dan se dopoldne in popoldne veselili namakajo v slaneem morju. Hrana je obilna in dobra, tovarišice so vedno z njimi, zabave, počitka, izletov in vsega drugega pa je prav tako dovolj. Za Dan borca so otroci obiskali partizansko grobišče v Crikvenici, kjer so se tudi fotografirali.

(KONEC)

Na Kočevske smo sili sni segli v roke

»Mi smo Slovenci s Kočevske doma, iz zemlje naše slovenske, obljamo venec visokih go- ra, ki kras so slovenske Kočevske.«

Ta pesem je odmevala glasno in odlično po vsej kočevski de- želici zadnja leta pred vojno, kot naš odgovor Hitlerjanskim Kočevarjem. To ljudstvo je stopilo na stran OF ter začelo z našimi borci pisati novo, lepšo zgodovino svoje deželice. On- kraj Mrzlega vrha, Frdriškajstajna pod Kapičem, Boričem, Krem- po in Goteškim Snežnikom vse do Grčaric, Drage, Trave, Bri- ge, Morave in Banja Loke pa so že leta 1942 padle prve žrtve. Italijani so požgali te vasi, od- ganjali ljudi v internacijo, v ječe... Toda vse to ni strilo naših ljudi, ki so s še večjo silo udarili po sovražniku in pod- pirali naše borce. V skritih goz- dovih so nastale partizanske skupine, sedeži rajona Kočevska Reka, bolnišnica Smrekovec ter partizanska tiskarna »Triglav«, ki se je kasneje preselila na vrh Goteškiga Snežnika in tam postavila več barak. Skozi te kraje je vodila tudi znana kurirska pot s Primorske v Belo krajino.

Svoboda je zasijala, partizani so odšli, Kočevska je za čela postajala drugačna. Ob letošnjem dnevu borca je sprejela parti- zanske patrolje borcev-tehnikov, ki so v treh smereh preki- žarili ta del Slovenije in ob- skali vse tiste družine, ki so v velikih dneih borbe pomagale partizanom in jih sprejemale pod streho. Ne da se popisati vse te trenutke, vse, kar nas je ob- jelo, zajelo in pozdravilo...

Kočevska Reka je 3. julija do- polne sprejela partizane in ostale goste. Sredi vasi so se formirale tri patrolje, sestavljene v glavnem iz tehnikov »Ur- ške« in »Triglav«. Tovarš- Pavle Hrebst je dal še zadnja navodila, nakar so patrolje od- šle svoje pot. Spremljala jih je

Polde Cigler (3. c razred novo- meške gimnazije): NOVO ME- STO (barvni lesorez na šolski razstavi).

V nedeljo - letalci v Prečni

O veliki aktivnosti novomeškega Aerokluba v preteklem letu, pa tudi prej, pač ne moremo govoriti. O objektivnih in subjektivnih vzrokih tega trivila lahko povemo le to, da bodo že v letošnji sezoni v veliki meri od- pravljivi. Najbolj nam Aeroklub na- pa za odvajanje od članov samih, oziroma od uprave letalske šole, ki bo morala zagotoviti, da bodo vsa letala in pomožna sred- stva v polni meri izkoriščena.

Po dveh letih je Aeroklub Novo mesto končno pridobil potreb- nego letalskega instruktora. Na- bavljeno je motorno letalo UT-2 in v bližnji bodočnosti dobi klub še dvosedezno letalo »Zerjav« in trenajzno letalo »Jastreba«. Tako so dane možnosti za šolanje članov doma, medtem ko je bilo to do sedaj odvisno od tečajev, ki jih je prirejala Letalska zveza Slovenije, in pomoči ostalih Aero- klubov. Mnogo dela, seveda z istim namenom, pa je bilo in še bo opravljeno v zvezi z letališ- čem v Prečni. Treba je poleg že dosežanih področij, drevni gozd pred letališčem, ki ovira pristajanje letal. Sedaj kopoljevo jarek za odva- janje povodne letališče, predvi- dena pa je tudi zamenjava parcel- pripravnih lastnikov na letališ- ču, kar bo olajšalo gospodarstve- nje z njim.

Državno prvenstvo v odbojki

Letošnje državno prvenstvo za mladince in mladinke v odbojki je bilo od 4.-6. julija v Novem mestu. V prvih tekmah sta se pomerili ekipi domača Partizana in mladinska ekipa »Borci Kidričevo«, v drugi pa so se Novomeščani spoprijeli z letošnjimi republikanski mladinski prvaki - z ekipo ljubljans- ke Olympia.

Prva tekma je potekala v ob- čutni premoči novomeških košar- karjev, ki so zmagali z 63:41 (40:23). Brigadirji niso igrali tako sla- bo, čeprav so izgubili z 22 koši razlike. Pravilneje bo, če povemo, da je mladi ekipi novomeškega Partizana tokrat uspelo - ime- li so pač svoj dan, v zmagoviti vstavi Partizana so nastopili (v oklepaju število doseženih košev) Bele (15), Goleš (22), Robar (14), Fuis (8), Potrč (2), Setina (2).

Nedeljska tekma z mladinsko prvakinjo Slovenije je ljubljansko ekipi »Borci Kidričevo« namajša košarkarje precej težja prekušnja kot ona z brigadirji. Olympia se je pokazala kot zelo močito Novomeščani pa so na tej tekmi zmagali. Olympia je igrala mnogo bolj povezano in zbrano in je za- dobila večji delež točk v svojo ko- šev, čeprav so izgubili z 16:11. Ekipi sta nastopili v po- stavah: Olympia - Tomori (24), Weiher (2), Vavpetič (5), Zaletec (2), Baša (20), Obrah (17), Mur- so (18), Jid (16), Čič (14), Puh (4), Puš (4), Beč (3), Robar (12), Potrč (2), Koprivnik (12).

Zmaga in poraz košarkarjev Partizana

V preteklem tednu smo imeli v Novem mestu spet priložnost gledi- dati dve več ali manj zanimivi košarkarski tekmi. V prvi tekmi sta se pomerili ekipi domača Partizana in mladinska ekipa »Borci Kidričevo«, v drugi pa so se Novomeščani spoprijeli z letošnjimi republikanski mladinski prvaki - z ekipo ljubljans- ke Olympia.

Prva tekma je potekala v ob- čutni premoči novomeških košar- karjev, ki so zmagali z 63:41 (40:23). Brigadirji niso igrali tako sla- bo, čeprav so izgubili z 22 koši razlike. Pravilneje bo, če povemo, da je mladi ekipi novomeškega Partizana tokrat uspelo - ime- li so pač svoj dan, v zmagoviti vstavi Partizana so nastopili (v oklepaju število doseženih košev) Bele (15), Goleš (22), Robar (14), Fuis (8), Potrč (2), Setina (2).

Nedeljska tekma z mladinsko prvakinjo Slovenije je ljubljansko ekipi »Borci Kidričevo« namajša košarkarje precej težja prekušnja kot ona z brigadirji. Olympia se je pokazala kot zelo močito Novomeščani pa so na tej tekmi zmagali. Olympia je igrala mnogo bolj povezano in zbrano in je za- dobila večji delež točk v svojo ko- šev, čeprav so izgubili z 16:11. Ekipi sta nastopili v po- stavah: Olympia - Tomori (24), Weiher (2), Vavpetič (5), Zaletec (2), Baša (20), Obrah (17), Mur- so (18), Jid (16), Čič (14), Puh (4), Puš (4), Beč (3), Robar (12), Potrč (2), Koprivnik (12).

V Magliču: poraz novo- meških odbojkarjev

Preteklo nedeljo v zvezni odbo- jkarski ligi ni bilo tekme zaradi gostovanja državne reprezentance v Beletju, razen srečanja med eki- po Magliča in novomeškega Partizana v Bačkem Magliču. Novo- meščani so odstopili v Magliču, toda optimistično razpoloženi, toda navzle vsemu so se domov vrnili brez točke. Tekmo so igra- li v veliki vročini, ki je slabo vplivala na igranje. Novomeščani so pričeli dobro in so v prvem nizu že vodili z 11:0, toda vodstva niso bili tako previdni, da so izgubili z 14:16. V drugem nizu je našim šlo bolje in so niz odločili v svojo korist: s 10:9, nato pa so pobudo spet prevzeli domačini, ki so na- slednje dve niza in s tem tudi tekmo odločili v svojo korist. Končni rezultat tekme je 3:1 za Maglič.

Prihodno nedeljo bodo Novo- meščani spet gostovali, tokrat v Beogradu, kjer se bodo pomerili s Partizanom in Crveno zvezdo. Posebno tekma s Partizanom. Veljavnost naših odbojkar- jev. V primeru zmage bi si sku- pni zagotovili obstanek v drugi najvišji odbojkarški ekipi Ju- goslavije, v nasprotnem primeru pa bo treba napeti vse sile, da ne ovajajo potrebne točke na do- mačem igrišču - ali z Jugoslavijo ali pa z Zelenim krajem.

F. M.

partizanska pesem, pokanje doma, vriskanje in harmonika. Gozdovi so nas sprejeli v svojo naravo kot nekoč... Ustavljali smo se ob grobovih, pozdravljali smo padle tovariše, čije, salve in pesem nam je vrela v slovo in zahvalo.

Z domačini smo si segli v ro- ke in solze veselja so nam in njim poleze po licih. Spet govori- ri, cvetje, pesem, pokanje pušk. Stopalj smo iz hiše v hišo, se- daj za mize, pogrnjene kot za veliko slavnje. Spet so nas po- stregli kot nekoč. Obujali smo spomine na težke dni in v za- hvalo za njihovo obilno pomoč smo jim dali skromna darila. Obiskali sm preko 300 družin. 15 vasi in zaselek. Na predve- čer glavnega praznika pa so pa-

Ob smrti Mirka G. Kuhinja iz Kostanjevice

Iz Chicaga (III.). Je pripela žalostna novica, da je tam na naglo umrl v ponedeljek, 30. junija, v starosti 54 let Mirko G. Kuhel, glavni blagajnik Slovenske narodne podporne jednote (SNPJ), največje orga- nizacije ameriških Slovencev. Pokojnik je bil doma iz Kostan- jevic ob Krki ter je študiral gimnazijo v Sentvidu nad Ljubljano. Leta 1920 je odpo- stal z materjo ter sedmimi brati in sestrami za očetom v Zdravi države. Tu se je uwe- ljubil v javnem življenju na prednih rojakov, sodeloval v kulturnih društvih (nobil pevski zbor v Chicagu) ter postal glavni blagajnik Slovenske svobodomiselné podporne zve- že (SSPZ). Po združitvi te orga- nizacije s SNPJ v letu 1940 je postal glavni blagajnik SNPJ in ostal do smrti. Med drugo svetovno vojno je bil zelo delaven. Sodeloval je na obeh velikih zborih ameriških Slo- vencev 1942 in 1944. Na usta- novnem zboru Slovensko ame- riškega narodnega sveta - SANS - ki je bil 5. do 6. decembra 1942 v Clevelandu, je postal zapisnikar te organiza- cije, na prvi konvenciji SANS (2. do 3. septembra 1944) pa njen tajnik. V sept. 1944 je postal tudi blagajnik Združene organizacije južnoslovanskih Americanov (ZOJSA). V aprilu 1945 je izšla njegova 65 strani obsegoča knjižica »Slovenija v borbi za svobodo«. Bil je dober prijatelj in med vojno ožji sodelavec pok. Louisa Adami- ča. Ob njegovi smrti je napisal za oris Adamičevega dela zna- čilne spomine »Louis Adamič - veliki človek, veliki Slove- nec.« (Prosveta 1951, št. 192 do 207). Precej se je ukvarjal s peniskovanjem in publicistiko o kulturnih vprašanjih, kar je objavjal zlasti v Prosveti, kjer je izšel tudi njegov sonetni ve- nec. Domovino je obiskal 1949 in napisal o tem obisku obšir-

Novice iz Metlike

V Metliki je bila 11. julija dopoldne konferenca delegatov metliške in semiške občine, ki so za delegata v republiko ljudsko skupščino za volilno območje obeh občin soglasno predlagali dr. Jožeta Viljana, generalnega sekretarja mar- šala Tita. Konferenco je vodi- li predsednik okrožnega sodi- šča v Novem mestu Stefan Simončič, navzoč pa je bil tudi sekretar Okrajnega komi- teta ZKS Jože Borštner, ki je navzočim podal zunanepoliti- čni pregled. V zvezi z volitvami v obeh občinah v teku obširne priprave za občne zbo- re volivcev.

Ker je dosedanji predsednik občinskega ljudskega odbora v Metliki odstopil, so člani obeh zborov na skupni seji iz- volili za novega predsednika OBLJ mag. ph. Gojka Juga.

V Metliki je prišlo na tri- tedensko letovanje 99 otrok piranske občine. Kolonijo v kateri so otroci od 6. do 15. leta, vodi upravnik Dušan Kavšek, pomagajo pa mu ekornom in vzgojiteljice. Pet ku- haric in njihovih pomočnic skrbijo za izdatno in tečno hrano. Otrokom ugaja zlasti topla Kolpa, pa tudi nabiranje borovnic, katere so mnogi prvič videli v gozdu, je bil zanje dogodek. Prihodnje dni nameravajo narediti izlete h Gosposidi in Gorjanice, v Ozalj (ogled gradu in elek- trarne) in v Zagreb, kjer bo najmlajše zanimal zlasti žival- ski vrt. Kolonijo je pred dne-

Nova gostilna v Gradcu

Zadnje junjsko soboto in ne- deljo so številni domačini in še mnogoštevilnejši gostje iz bli- žnje okolice prisostvovali otvori- tvju nove gostilne pri Antonu Križanu. To je tretja gostilna v Gradcu in vse kaže, da tudi v tej ne bo manjkalo obiskoval- cev. Toda - ali si bodo Grada- čani še dolgo morali čakati za- bave samo v gostilnah? Gotovo bi marsikdo rad presedel dve urici tudi ob lepji filmski ali gledi- ški predstavi; slednje sicer imamo od časa do časa, filma pa še lep čas nismo videli. Zato ni čudno, da gre skoraj vsak, kdor je more, večer v gostilno, kjer tudi mladine ne manjka. Koliko je to mladim koristno in prav, pa vsi vemo, vendar je to tako in nič drugače.

Potrč, Hudelova in Goršinova v reprezentanci Slovenije

Zadnji uspehi atletov novome- škega in kočevskega Partizana do- kazujejo, da se kvaliteta dolenske atletske nenehno dviga. Skoraj ni tekmovalnja, na katerem se ne bi postavil ta ali oni atlet iz Do- lenjske z dobrim rezultatom ali dobrim nastopom. Rezultati so vedno boljše, zato ni čudnega, da so udeleženi tečaja (19 di- jakov in dijakinj) so takoj poka- žali močno voljo do dela in to razpoloženje so ohranili, čeprav jih je dnevi red zapolnil od se- stih jutraj do 9. ure zvečer.

Nekaj tečajne je še izven red- nega programa izkoristilo prosti čas v opoldanskem odmoru in zgodnje jutranje ure, da so opr- vili več tek II. taborniškega iz- pita.

Na številnih izletih v bližnjo okolico so udeleženci tečaja spo- lno razgibano pokrajino v tem preteklem tisku, hkrati pa so preiz- kušali svoje znanje v orientaciji po neznanem terenu.

Klub viharnemu morju v prv- em tednu tečaja se je večina neplačavev navadila na ležanje na vodi, nekaj pa jih je tudi še spila- valo v Rabcu.

Tečajniki so pridedli več ta- bornih veterov. Prvi je obsegal pester program, ki je vseboval prijetno razpoloženje med tečaj- niki in gosti, ki jih je privabil sij tabornega ognja. Nekaj izozem- skih učiteljev je pripomnil, da ni pričakoval tako lepega doživljanja v Rabcu.

Ob drugem tabornem ognju, ki je zagorel na večer praznika bor- cev, sta objudala spomine iz časov NOB starešina (aboru prof. Nuša Smerdu in vodja pavalnega tečaj- ja tov. Nace Bukovec. Tečajniki so jima prisluhli in čutili je bilo, da partizanske pesmi, ki so jih zapeli, zvenijo tako kot so zvene- le pred 13 leti iz ust borcev...

F. M.

DOLENJSKI OBVEŠČEVALEČ

Četrtek 17. julija - Ales Petek 18. julija - Miroslav Sobota 19. julija - Vincenc Nedelja 20. julija - Marjeta Ponedeljek 21. julija - Zorka Torek 22. julija - Dan vsajše Sreda 23. julija - Branislav SONCE: 21. julija vzhaja sonce ob 4.31 in zahaja ob 19.45. Dan je dolg 15 ur in 14 minut.

Tedenski koledar

Obveščati cenjene goste, da bom s 15. julijem začasnó prene- hala izvrševati gostinsko obrt. Spoštovanim gostom se najiskre- nejše zahvaljujem za dosedanja obisk in zaupanje.

Kačič Julijana, gostinčarica v Smilhu pri Novem mestu

ZAHVALE

Toplo se zahvaljujem primarju dr. Otonu Bulku, njegovim so- delavcem, sestri Julki in ostalemu strelnemu osebju kirurškega od- dela novomeške bolnišnice za uspešno prestano operacijo.

Jože Dragan Šmarjske Toplice 17

KINO

»Krkka« - Novo mesto; od 18. do 21. 7. francosko-nemški barvni film »Cigan baron«. Od 22. do 24. 7. francoski film »Inspektor ima rad snečó«.

MALOGLASI

Prodaj rabljeno pohištvo za samca, Naslov v upravi lista - (365-58)

Prodaj dobro zaraščeno gozd. v Rasnem, Naslov v upravi lista (364-58)

IZ MNOGOMESKE POKOJNICE

Pretekli teden so v novomeški pokojnici rodile: Ivanka Šiška iz Dol. Straže - dečka, Marija Černe iz Repeč - dečka Alojzija

POPRAVEK

Popravljamo naljubo tiskarsko pomoč v 25 številki našega lista. V osmrtni za pok. Dragico Blagie roj. Kozina, je bilo pomoto- ma tiskano rodbinsko ime z »Bla- žič«.

Črnomelj: 19 in 20. 7. ameriški film »Naprej stric Vili«. 22. in 23. 7. madžarski film »Dve priznanja«. Metlika: 19. in 20. 7. ameriški film »Upor na ladji Caim«. 23. 7. ameriški film »River street 99«. Kostanjevica: 20. 7. ameriški barvni film »Pesem zlatega zapada«. 22. 7. ruski barvni film »Obad«. Trebnje: 19 in 20. 7. češki barvni film »Dan v Huku«. Predstave v ne- deljo ob 16 in 19 ur.

GIBANJE PREBIVALSTVA

METLIKA
Junja je bil rojen en deček
Porok in smrt ni bilo

Junja je bil rojena i deklica
Porok ni bilo

Umrli so: Jožeta Hudorova 33 let, iz Coklave Ljudmila Vidmar, otrok iz Kašče pri Semču Ana Jakša, 78 let, iz Cresačevca

ČRNMOLJ
Junja so bili rojeni 4 dečki in i deklica.
Poročila sta se: Ivan Lakner, kmet in Ana Vovk, delavka, oba iz Zagodaca.

Umrli so: Mirko Habe, kmečki fant iz Trbiča, 25 let, Albin Husdorova otrok iz Lokev, Marija Klubučar, užičarica iz Bujorja, 85 let, Matija Butala roditelj iz Dobre 47 let, Ana Sudič, gospodi- nja iz Doblič, 81 let, Matilja Si- monič, gospočinja iz Kanjarice 83 let.

NOVO MESTO

V času od 5. do 12. 7. je bila rojenih 17 dečkov in 6 deklic.
Porok ni bilo.

Umrli so: Alojz Erjavc, upoko- jenec, 69 let, iz Vel. Podjubina, Terezija Selko, gospodinja 53 let iz Zvabogve, Jurij Mihelič, de- lavec, 59 let, iz Učakovcev

GOTNA VAS
Rojen je bil i deček.
Umril je Martin Pirkovec upo- kojeneec, 75 let iz Zagreba.

IZ MNOGOMESKE POKOJNICE

Pretekli teden so v novomeški pokojnici rodile: Ivanka Šiška iz Dol. Straže - dečka, Marija Černe iz Repeč - dečka Alojzija

POPRAVEK

Popravljamo naljubo tiskarsko pomoč v 25 številki našega lista. V osmrtni za pok. Dragico Blagie roj. Kozina, je bilo pomoto- ma tiskano rodbinsko ime z »Bla- žič«.

Letina in drugo v Suhi krajini

ima toliko dela, da ga komaj zmaguje. Podjetje primanj- likov tesarjev. Lani je Remon- tovcem v Žužemberku pogosto primanjkovalo zidne opeke. Letos so postavili poljsko ope- karno, prvo peč opeke že žgo in upajmo, da bo dobre kva- litete.

Na Sela-Sumberku so gasilci in zadržniki dogradili teme- lje za skupen dom, v katerem bodo tudi skladišča in pisarna

»POKAŽI KAJ ZNAŠ« v Črnomlju

Kdo ne pozna priljubljene ra- dijske oddaje »Pokaži kaj znaš«? Bilo jih je že 17, največ v Ljub- ljani, zadnje čase pa tudi dru- god in v nedeljo 6. julija je bila taka oddaja v Črnomlju.

Nastopilo je 14 neznanih ta- lentov, med njimi pevci, instru- mentalisti, recitatorji, igralci in drugi. Največ odobravanja je žela recitatorka Zlata Pensar iz Novega mesta, ki je dobila prvo nagrado. Ne smemo prezreti tudi mlade perice Mirice German, ki je recitirala svoje pesmi. Ka- kor je misla, je pokazala, da je že precejšnja mojstrica rime. S svojimi banantom nas je prese- ntili Jože Jundič, toda manjka mu vaje. Če misli na pevsko ka- riero, bo moral še temeljito va- diti.

Praktično delo - najboljša šola

Plavalni tečaj in tabornje novomeškega učiteljskih
zadruga pa še dvorana in stan- ovanje. Prebivalci Sela-Sumberka so doslej mnogo doprinesli s prostovoljnimi de- lom pri pripravljanju in do- vozu materiala ter pri kopan- ju in zidavi temeljev.

V petek proti večeru je v Podgozdu pri Dvoru utonila v Krki 9-letna Anica Muhič iz Podgozda. Deklica se je igrala na majhnem splavu in po nesreči padla v Krko. S. M.

Nastopilo je 14 neznanih ta- lentov, med njimi pevci, instru- mentalisti, recitatorji, igralci in drugi. Največ odobravanja je žela recitatorka Zlata Pensar iz Novega mesta, ki je dobila prvo nagrado. Ne smemo prezreti tudi mlade perice Mirice German, ki je recitirala svoje pesmi. Ka- kor je misla, je pokazala, da je že precejšnja mojstrica rime. S svojimi banantom nas je prese- ntili Jože Jundič, toda manjka mu vaje. Če misli na pevsko ka- riero, bo moral še temeljito va- diti.

Ob drugem tabornem ognju, ki je zagorel na večer praznika bor- cev, sta objudala spomine iz časov NOB starešina (aboru prof. Nuša Smerdu in vodja pavalnega tečaj- ja tov. Nace Bukovec. Tečajniki so jima prisluhli in čutili je bilo, da partizanske pesmi, ki so jih zapeli, zvenijo tako kot so zvene- le pred 13 leti iz ust borcev...

F. M.

Široko, ravno izpeljite cesto. . . (O. Zupančič)

Dragi Janez!

Se mi zvane v ušesh Tvoje besede, ki si mi jih rekel, preden si odšel v brigado: »Sicer pa, pridite sami k nam, pa boste videli, kakšno je v resnici naše brigadirsko življenje; »reprezentirajte, da vam ne bo žal in, veste, tudi marsikateroga predsednika, ki ga morda še imate, se boste znebili.« Takrat sem Ti obljubil, da pridem, brz ko bom utegnil. Zdaj pa je minil že dober mesec in Ti si nemara misliš: Saj sem vedel, da ga ne bo; stari nepoboljšljivi skeptik, ki veliko govori in še rajši zabavlja, pa mu ni do tega, da bi se sam prepričal, kako je v resnici v brigadi! — Mogoče imaš velikokrat prav, dragi Janez, toda tokrat gotovo ne, kajti Troj stari skeptik se je medtem precej popoboljšal in vem, da bi ga bil Ti sam vesel. Naključje je namreč naneslo, da sem si pred nekaj dnevi že ogledal brigadirsko življenje in da sem videl več, neizmerno več, kot si mi Ti obljubljal. Hkrati pa sem si nabral pravo čudo vtisov in spoznanj, ki bi jih rad povedal ne samo Tebi, ampak tudi drugim. Prav zato sem si tzbiral to obliko javnega pisma. Saj nisi hud zato, kajne da ne? Sicer pa naj začnem kar od kraja!

Krasno novomeško jutro. Po modrem nebu se prav nad Kaptoljem počasi prepljujejo beli, jakčevsko rahli oblaki. Zamišljen stopam s krušnjakom na rami skozi drevored. »Kam pa, kam?« me zbudi iz premišljanja klic. »Greste z mano? Danes je lepa priložnost, lahko si ogledate dela na novi cesti od Novega mesta do Brezic in še vsa naselja mladinskih delovnih brigad. V avtu je še prostora. Težko se upiram prijaznemu vabilu tovariša Belopavloviča, sekretarja komiteja MDB, zlasti ker

Brigada »VINKO PADERŠIČ-BATREJA« spet med najboljšimi!

Spet lahko sporočimo našim bralecem veselo vest: Glavni štab MDB je za uspehe, dosežene v zadnjih 10 dnevih junija, med drugim brigadami prostisti že za petič ura z našimi mladinskimi meška MDB »Vinko Padersič-Batreja« v Domaslovcu. Brigada je razen tega dobila za domovinsko delo na avto cesti tudi posebno pohvalo Glavnega štaba MDB.

Posebno priznanje za zdravstvenim delavcem

Ob odhodu ekip zdravstvenih delavcev prve trimesčne izmene je Glavni štab MDB ugotovil, da so zdravniki, medicinske sestre in sanitarni tehničari od aprila do konca junija vložili v svoje pomembno delo ogromno poštornost. Njim gre zahvala, da je zdravstveno stanje mladine v brigadah in higiensko-sanitarna ureditev naselej ves čas dela na novi cesti tako v redu. Zlasti so bili doseženi lepi uspehi v zaščitnih ukrepih in sanitarnem delu po vsakokratnem prihodu novih brigad. Glavni štab MDB je zato javno pohvalil 12 zdravnikov, 9 medicinskih sestere in 10 sanitarnih tehnikov, posebnega priznanja in specialnih pohval pa so bili deležni 4 zdravniki in zdravniki in 3 medic. sestre.

me veže obljuba. »Prav rad bi šel, ali s prijateljem Petrom sva zmenjena, da me popelje s svojim novim motorjem« — »Pa naj gre še oni.«

In tako se je zgodilo, da je tisti dan Petrov motor počival, midva pa sva se zadovoljno zleknila na zadnja sedeža gostoljubnega Fiata 1100 in že smo drseli ob zeleni Krki proti Ločni. Tik pred pokopališčem nas nekdo ustavi in skozi vrata avta se gneteta hkrati precejšen koveček in glava njegove lastnice: »Veste, včeraj sem v Ljubljani zamudila vlak in moji kolegi, člani pevskega zbora »Tone Tomšič« me čakajo v Krono-

Med štabovci na Otočcu

Na otoškem gradu je čudovito. To bi gledal pisatelj Tavčar, ko bi mu bilo dano vsaj za hip opazovati današnje vr-

ven. Bi lahko z vami?« — »Aha, torej ste ena izmed naših gostov, ki jih pričakujemo danes v brigadah.« pristavi tovariš sekretar in nam poljanski: »Ves teden bosta nastopala pri nas pevska zbora iz Ljubljane — »Tone Tomšič« in »Vinko Vodopivec«, vrh tega pričakujemo tudi rezervne oficirje, tako da bo vsega nad tri sto gostov.«

V pogovoru nam brz mineva čas, da niti ne utegnemo pošteno ogledovati dela na cesti in postavne, od sonca porjavete brigadirje in brigadirke, ki krepko vihte krampe in obračajo lopate. Toda kljub temu čutimo, da je ozračje polno delovnega poleta in de se tu godijo važne stvari. Dolenjska dobiva prometno žilo, ki bo prinesla vanjo življenje, napredek in odplavila ostanke nekdanje gospodarske in kulturne zaostalosti. Tovariš sekretar vozi, odgovarja, pogleduje na levo in desno, zdaj pa zdaj pomaha z roko in vzklika: »Kako kaj, tovariši, je vroče?« Od povsod veselje odzdravljajo in zro za nami. Vidimo, da vežejo vodstvo in brigadirje tovariške vezi.

Med štabovci na Otočcu

Na otoškem gradu je čudovito. To bi gledal pisatelj Tavčar, ko bi mu bilo dano vsaj za hip opazovati današnje vr-

veje in delo po starih grajskih sobanah, kjer so se nekdo sprehajale grofice in kontese njegovega romana Otok in Struga! V hladnem zidovju, kjer so se nekdo razpredale vroče ljubezenske misli brezdelnih »ospa in gospodičen, brni danes telefon, voje radio in se snujejo veličastni načrti za novo avtomobilsko cesto, ki bo vezala naše narode in hkrati pomagala odstranjevati zaostalost, v katero sta Dolenjsko vklenila mračni fevdalni red in sebična kapitalistična družba.

V štabu delo teče, prav zato kljub prijaznim odgovorom in ustrežljivosti čutimo, da smo odveč, kajti cesta »mora steči«, kakor bi rekel O. Zupančič, in sicer natančno tako, kako je bilo obljubljeno — do 29. novembra. Tovariš Niko nam razkazuje številne načrte, tabele, statistike in ankete. Štab ima natančno evidenco o tem, kako delo napreduje, kje je zastanek, na kateri odsek ceste bo treba vreči več delovne sile itd., pa tudi, kako je s pismenostjo brigadirjev, koliko jih še ni videlo kina, koliko se jih je zdaj prvič vozilo z vlakom, kakšno je njihovo socialno poreklo in, seve, predvsem, kakšno je zdravstveno stanje. Nad njim imajo stalno kontrolo, saj sodeluje cela ko-

pa zdravnikov in ostalega zdravstvenega osebja. Štabu pomaga tudi nekaj psihologov, ki proučujejo mladino in zbirajo o vsem tem dragoceno gradivo.

Štab je imel prav te dni ogromno dela, saj je moral poskrbeti za prevoz prejšnjih brigad domov in hkrati prepljati na delo nove. Kmečka mladina je namreč v glavnem opravila svojo dolžnost, na njeno mesto so prišli srednješolci in akademska mladina. Ker je število brigad močno naraslo — zdaj jih je menda okoli 150 — je bilo treba rešiti celo vrsto novih problemov, povečati zmogljivost kuhinj, oskrbeti ležišta, pa tudi na spremembo hrane bo treba misliti, kajti dijaška mladina je vajena drugačne kakor kmečka.

»In kako boste uredili to stvar?« vprašam tov. sekretarja.

(Konec prihodnjiti)

157 brigad na avto cesti

V juliju je na avtomobilski cesti LJUBLJANA — ZAGREB 157 brigad; od teh jih je na novo prišlo 72 — dijaških in študentskih —, starih brigad ju-nijske izmene pa je ostalo na cesti 85.

BREZ BESED...

ZADNJI POSKUS

SKRBI BRIGADIRJEV — »MALČKOV«

»Ali, pa je res, da nas bodo prav danes še enkrat tehtali in vse tiste, ki imajo manj kot 50 kilogramov poslali domov?«

Obisk pri finišeerju

Od trenutka, ko so ga postavili na tračnice, je finišeer postal atrakcija svoje vrste. Začelo se je pravo romanje k njemu. Prihajajo brigadirji, vti-kalo glavo pod stroj in dolgo, dolgo gledajo; prihajajo strokovnjaki, ki ga že davno po-

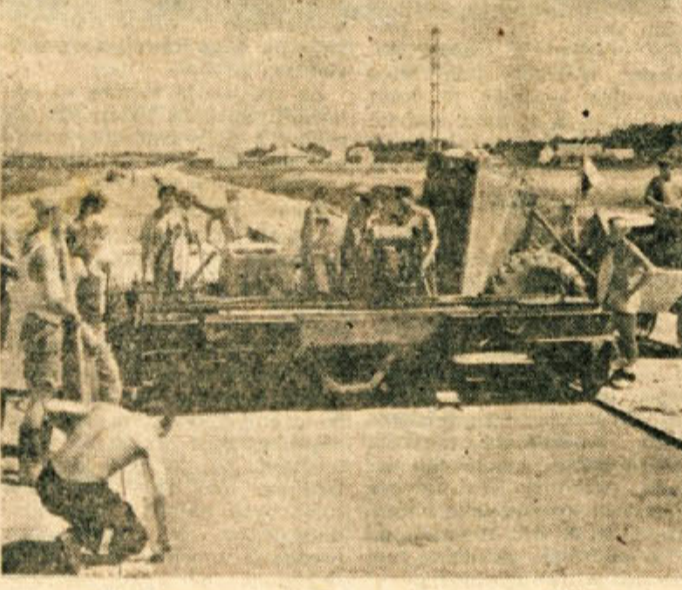
Clanek o finišeerju, karikature in kratke vesti: po »MLADOSTI«, glasilu graditeljev avto ceste

gradišča, »toliko, da se ni zgodila nesreča. Dva mladina iz novomeške brigade, ki delata tukaj, sta vtaknila glavo pod stroj in nekaj dolgo, dolgo opazovala. Tretji, ki je imel večje ambicije, je pogljal motor. Vsa sreča, da je bil v bližini mojster — strojnik finišeer-ja.«

Zame pa so bili zanimivejši ljudje in njihovo reagiranje na ta stroj kakor on sam. Na primer onile tam — zelo dolgo je prižukovalo opazoval finišeer in sedaj ne more, da ne bi javil

zelo enostavno. Tako enostavno, da kar malce razočara. Tukaj na trasi so najprej dneve in dneve kopali humus, potem nasipavali zemljo, kamen in gramoz. Slednjic je izvzili priti finišeer in sedaj — po vsem prejšnjem hrupu, velikem delu in naporu, se nekako leno spre-hodi dvakrat, trikrat naprej in nazaj pa odide dalje. Gre počasi, hkrati pa neumljenilo pri-ganja vse, ki delajo pred njim, da pospešijo gibanje svojih rok. Kajti on, finišeer, tako do-stojanstven in spoštovan, ne

Danes je pri finišeerju več strokovnjakov. Med njimi tudi inženir Čelmeč, direktor hrvatske investitorske grupe. Pregleduje zdaj stroj, zdaj oblake, ki se kopčijo nekje daleč za hri-bi, in pravi: »Veste, mi gradbinci smo hušji kot katerikoli pop. Po sto-krat na dan se ozremo v nebo in prosimo, naj ne bo dežja.« Zadnjih nekaj dni smo to krepko doživeli. Kadar nebo zateme oblake in se ulije dež kot iz škafa, lahko samo potrto ogledujemo prazna gradišča.

svojeja največjega »odkritja«: »Kako čuden je ta stroj! Ima močan motor, gradi krasne ceste, sam je pa nesposoben, da bi se premaknil na gladki cesti.«

Finšeer se res ne more premikati po cesti; potrebuje tračnice, po katerih mu počasi drse koleca, podobna kolesom železniških vagonov. Po narejenih cestah, ki jih je izgradil, pa ga vijejejo navadni kamioni.

Velike časti je bil deležen gospod finišeer, ko je prvič zapeljal vzdolž naše trase. Ko jih bo čez nekaj dni že veliko več, ko pridejo večji, modernejši in lepši, bo čisto pozabljen. Ampak dotlej bo ostalo za njim nekaj sto metrov dograjene ceste, ravno dovolj za prelepo pisto za tiste, ki bi se radi naučili voziti kolo all motor.

Opazujem strojnika, ki počasi koraka poleg stroja, spremlja njegovo premikanje in inter-venira na številne komandne vzvode, brz ko se mu zazdi, da ni kaj v redu. Vprašam ga, kakšno dolžino doseže na dan. »S strojem se še nisva uho-dila, to je komaj začetek. Pred-vidavamo 120 do 150 metrov, toda čez nekaj dni bova dose-gla gotovo tudi več.«

Takle je stroj »finšeer« med delom. Vse krog nje-ga mora hiteti in tekat, tu ne sme biti zastoja. Pred strojem razmetuje jo brigadirji beton — in prav novomeška brigada v Domaslovcu je imela to prvo čast na avto cesti —, stroj pa ga zbije in zgadi. Za njim ostaja svetla površina nove ce-ste. Tu ni več dela...

ŠE NEKAJ O BRIGADNIH Odstotkih

Do julija na trasi

Po podatkih investitorske grupe vsa gradbinska podjetja, ki lavajajo dela na slovenskem delu trase, s uspehom izpolnjujejo naloge pri graditvi mladinske avtomobilske ceste. Podjetje »Gradis«, ki ima dva odseka, je do 21. junija bilo preslego na enem odseku 4%, na drugem pa 39% operativnega načrta. Na drugem mestu je gradbinsko podjetje »Primorje«; na koncu druge dekade meseca julija je bilo preslego operativni načrti za 15%.

Gledano v celoti po podjetjih, so izpod predvidene ravni dela podjetja »Partizanski put« in »Beograd«.

Od 1. aprila, ko so se dela začela, pa do danes, so mladinske delovne brigade in podjetja dosegla zelo velike uspehe. Po podatkih na terenu je bilo do 20. junija na trasi v celoti izkopano in vgrajeno 244.000 kubikov humusa, kar je 93% celotnega izkopa humusa na avto cesti. V nasipe je deslej vgrajeno nad pol milijona kubikov zemlje in kamna, kar znaša okrog 56% vseh potrebnih količin za vgrajevanje na avto cesti.

Mimo teh del se je v zadnjih treh mesecih delalo zelo intenzivno na graditvi številnih objektov, ki jih je na trasi zelo veliko. Do 20. junija je bilo na slovenskem delu trase končanih 143 raznih objektov ali 70% vsega števila. V delu je nadaljnjih 38 objektov in le na 23 dela še niso začeta.

Na več krajih vzdolž trase so v teku dela na vgrajevanju tampona, te predzaključne faze pri graditvi avto ceste.

V juliju se obeta nadaljnje krepko nadaljevanje del v vseh fazah gradnje. Prišli so novi stroji, novi gradbinski delavci in nove mladinske delovne brigade. Po podatkih bo ta mesec na slovenskem delu trase delalo okrog 16.500 mladincev in mladink v sestavi delovnih brigad in nad 1200 strokovnih delavcev.

Na tem delu trase dela zdaj tudi blizu 600 raznih gradbinskih težkih strojev, damperjev, kiperjev in kamionov.

121. Nekoč so nama dali s seboj kraljev smaragd. Bil je velik kakor zvezda danica in se je lesketal kakor ga je obilval zar popoldanskega sonca. Dvoje podob iz pesnitve je bilo vrezanih v njem — na eni strani prizor iz zgodbe o Junakih, na drugi strani prizor iz zgodbe o bogovih. Zapustila sva mesto in prišla v džunglo. Naglo se je mračilo in ustavila sva se za noč. V tisti noči sem prisluškoval džungli, kakor ji nisem še nikoli dotle. Bilo je blizu devetih zvečer, tema okrog in krog in zvezde so migljale tik ob vrhovih dreves.

122. Kamor koli sem se ozrl, se mi je zdelo, da vidim oči. Kari se je začel lahno pozibavati in je naslednji hip zadrmlal. Prvo, kar sem zaznal, je bil plahi žvižg nočnega ptica. Ko je ta žvižg izzvenel, ga je že pozvala skovikajoča sova. Potem je prešel v mehko prhutanje netopirjev, se prečil in trepetanje listja in naposled je bilo, kakor da ta sum — podoben žuborenju vode v sanjah — curila od dreves in se v nezmatnih valčkih izgublja v vla. Zaslislalo se je emokanje divje svinje. Potem je vse utihnilo.

123. Iz teme pod menoj so se svetile zelene oči divje mačke in ko se mi je oko še bolj priv-ilo temi, sem videl bobrom podobne živali, ki so rile skozi goščavo. Zdelo se mi je, da vidim pod sboj stezo podlasice in da zaznavam, kako stresa v dan-ljavi jelen listje na grmovju. Potem je v džungli nekaj zagodrnjalo in rahlo drhteči zvoki in trepeti so prenehali. Nenadoma se je razlegel lislji lajez, nato je zarenčal tiger; ampak to je šlo mimo. Ker nisem bil na tleh, se je moje dihanje izgubljalo v zrak in živali niso opazile, da je v bližini človek.

124. Zagledal sem črede slonov, ki so se šli kopat. Premikali so se čisto brezšumno in se potapljali v vodo, kakor tonejo oblaki v večer. Videl sem, kako ovijajo trobce okoli svojih kamic, trgajo vodne lilije in jih žre. Ko je vzel mesec, se mi je v njegovih medli svetlobi zdelo, da jih gledam skozi tančice, stkano iz vode. Tik ob bregu so tipali v reko mladitci in se vadili vsesavati v trobce po cele korce vode in je potem počasi in neslišno spet izbrizgavali. Od mokrih teles so jim curljale kakor zvezde lesketajoče se kaplje.